Rs. 15

అఖిల

అఖిల భారత పత్రిక - మార్చి ౨౦౦౮

పదార్థము పరార్థమునావిష్కరిస్తుంది

అఖిల

అఖిల భారత పత్రిక - మార్చి 2008

పదార్థము పరార్థమునావిష్కరిస్తుంది - శ్రీఅరవిందులు

విషయసూచిక :

మొట్ట మొదటిసారిగా శ్రీమాత యొక్క లక్షణాలు ప్రస్తావించే సందర్భంలో శ్రీఅరవిందులు అన్నారు - అంత సమగ్రమైన, నిర్నిబంధమైన ఆత్మార్పణ తామెప్పుడూ ఎక్కడా చూడలేదని - అంటూ - ఇంత సులువుగా ఉత్కృష్టంగా పూర్తిగా తమకుతాము అర్పించు కోగల్గటం ఆడవారికే చెల్లిందని కూడా వ్యాఖ్యానించారు. గతాన్ని - దానికి సంబంధించిన మంచి చెడులతో సహా - తుడిచివేయటాన్ని ఇది సూచిస్తుంది.

- నళినీ కాంతగుప్త

ప్రార్థనలు - ధ్యానములు

(ఫ్రాన్సు నుంచి వస్తూనే, శ్రీమాత మార్చి 29, 1914న శ్రీఅరవిందుల వారితో పుదుచ్చేరిలో, వారి నివాసంలో సమావేశ మయ్యారు. కవరు పేజీ మీద (నివాసగృహం యొక్క) మెట్ల వరుస ప్రచురించబడింది. అది సంజీవన్‌గారి పెయింటింగు.)

మార్చి 30, 1914న శ్రీమాత తమ డైరీలో వ్రాసుకున్నది -

గాఢ అజ్ఞానాంధకారంలో వేలమంది మునిగిఉన్నా మరేమీ ఫర్వాలేదు. నిన్న మేము దర్శించిన వ్యక్తి ఈ భూమి మీద ఉన్నారు. వారిసాక్షాత్కారమే చాలు చీకటి వెలుగుగా పరిణమింపబడేరోజు రాబోతోందనే నిరూపణకు, నీ దివ్య పాలన ఈ నేలపై వాస్తవంగా ప్రతిష్ఠింపబడటానికి-

ఓ ప్రభూ! మహిమాన్విత దివ్య నిర్మాతా! ఇది తలుచుకుంటే నా హృదయం కృతజ్ఞతానందాలతో పొంగి పొరలుతున్న దయా! ఆశకు అవధులు లేవయా!

మాటలకు అందని భక్తి. నిశ్శబ్ద పూజ్యభావం నాది.

- శ్రీమాత

ఏప్రిల్ 1, 1914

నీ దేవాలయ గర్భగుడిలోనికి మేము ప్రవేశించి, నీ దివ్యేచ్ఛ తెలుసుకున్నామని, భావిస్తున్నాను. నాలో పరమానందము, గాఢ ప్రశాంతత పరిపాలిస్తున్నవి. కాకపోతే, నాలో నిర్మించుకున్న అంతర నిర్మాణాలు పేక మేడల్లా చెదిరిపోయినాయి. ఇపుడు నీ మహత్వము ముందు నాకంటూ ఒక వ్యక్తిత్వములేక, సాకార నిరాకారములనేవి లేక, అవ్యవస్థీకృతంగా ఉన్నాను. గతమంతా దాని బాహ్యరూపంలో పరిహాసాస్పదంగా నిర్హేతుక మనిపిస్తోంది నాకు. అయినా సమయం వచ్చినపుడు దాని ప్రయోజనం దానికి ఉండేదని నాకు తెలుసు.

కాని ఇపుడైతే అంతా మారిపోయింది. ఒక నూతన కార్యరంగ మేర్పడినది.

ఏప్రిల్ 2, 1914

ఏదో ఒక నూతన దశ - కేంద్రీకృతమైనదిగా గాక, నలుదిశలా పరివ్యాప్తమయ్యే దశ - మా ముందు ఆవిష్కృతమవుతూన్నట్లు అనిపిస్తూ, ప్రతిదినము, ఏదైనా వ్రాసుకోవాలను కున్నపుడు అంతరాయం కలుగుతోంది. మంత్ర, తంత్ర, ధ్యాన ఉపాసనలతోకాక, అనుక్షణము చేసే ప్రతికార్యకలాపంలో నీతోమమేకమై నిన్ను సేవించాలి.

నీ సంకీర్తనా గానంలో నా హృదయమెన్నటికీ అలసిపోదు. ఎప్పడూ నా తలపులు నీతోనే నిండి ఉంటాయి.

- శ్రీమాత

ఏప్రిల్ 3, 1914

నాకనిపిస్తుంది, నేనొక క్రొత్త జన్మెత్తినట్లు, గత పద్ధతులు అలవాట్లు ఏవీ నాకిక పనికిరావని- నేను గతంలో ఊహించి పొందిన ఫలితాలు అన్నీ ఒక సన్నాహం, సంసిద్ధత కోసమేనని - నేనింతవరకు అసలు ఏమీచేయలేదని భావిస్తాను. ఆధ్యాత్మిక జీవనమనేది నాకింతవరకు లేనేలేదని, ఆ దిశకి ఇప్పడిపుడే మరలినానని అని పిస్తున్నది. నా కసలు ఏమీ తెలియనే తెలియదు; నేను దేనికీ రూప కల్పన చేయగలిగే దానిని కాదు; అసలైన అనుభవం ఇంకా ప్రారంభం కాబడవలసేయున్నదనిపిస్తుంది. నాగతం - దాని సంబంధిత జయా పజయాలతో సహా - నానుంచి జారిపోయినట్లనిపిస్తోంది - ఒక క్రొత్త బిడ్డ జన్మకు సావకాశము ఇచ్చేటందులకో - అన్నట్లు. ఆ బిడ్డ నవ జీవనమింకా ఆరంభంకావలసియున్నది - పాఠాలు నేర్చుకోవలసిన కర్మానుభవాలు లేవు. సరిదిద్దుకోవలసిన తప్పలు లేవు. వ్యర్థ ఆలోచనల నుంచేకాక దృఢవిశ్వాసాలనుంచి, సర్వవిజ్ఞానంనుంచి నా బుర్ర కాళీ అయి పోయింది. ఏ ప్రతిఘటనాలేకుండా, నేనేదో తెలుసుకోవాలి అని ప్రయత్నించకుండా నన్ను నేనెలా అర్పించుకోవాలో తెలుసుకుంటే, ఓ నిష్కపట అమాయక పసివానిలా ఉండటానికి స్వచ్ఛందంగా ఒప్పకుని ఉంటే, ఒక నూతన సంభావ్యత నా ముందు తెరుచు కుంటుంది. నేనిపుడు, నిశ్చింతగా, నన్ను నేనర్పణకావించు కోవాలని నాకు తెలుసు. పూర్తిగా ఒక తెల్ల కాగితమై ఉండాలి. దాని మీద, ఓ ప్రభూ! నీ దివ్య ఆలోచన, ఇచ్ఛ లిఖింపబడగలగాలి. ఎలాంటి వికృతానికి లోబడే ప్రమాదం దానికి రాకూడదు.

ఓ మహత్తరమైన కృతజ్ఞతాభావన నా హృదయంలోనుంచి పైకెగసి పడుతున్నదయా, ప్రభూ!

- శ్రీమాత

రూపుదిద్దే ఉపకరణం ఆలోచన

మానవ పురోగమనానికి ముందుగానీ ఏర్పర్చుకున్న భావాలను మథించాలి. అలాంటి భావమథనంలోనుండి హఠాత్తుగా ఆలోచన మొలకెత్తుతుంది. ఆలోచన సృష్టి కర్త అవుతుంది. అలా కాకపోతే అది యాంత్రికంగా చర్విత చర్వణంగా ముందు కెళ్ళకుండా ఉండి పోతుంది. అదే దానికి సక్రమచర్య అని పొరబడుతుంది.

తన చుట్టూతాను గానుగెద్దులా, గుడిగుడిగుండం గుండా రావంగా తిరుగుతూ ఉండవలసినది కాదు, మానవాత్మ. తరగని వెలుగునిచ్చే సముద్భంత భాస్కరుని చుట్టూ తిరుగాడవలసి పని దానికి ఉంది.

ముందు అంతరంగంలో సచ్చైతన్యంగా ఉండు, తర్వాత ఆలోచించు, పిదప ప్రవర్తించు. సజీవమైన ఆలోచనా శక్తి అంతా, సన్నద్ధంకాబోతూన్న ఒక నవలోకం అన్నమాట. వాస్తవమైన చర్య, క్రియా కలాపం అంతా అభివ్యక్తీకరింపబడిన ఆలోచనే. all real act is a thought manifested. దివ్యచేతన యొక్క దివ్యభావచలిత చాలన హేల ఈ భౌతిక అస్తిత్వం. అస్తిత్వానికి ఆలోచన అత్యావశ్యకం. కాదు, కారణముకాదు. రూపాన్ని కల్పించే ఒక ఉపకరణము ఆలోచన. నాలో నేను ఏమి దర్శిస్తానో అదే నేను అవగల్గుతాను. ఆలోచన నాకు సూచించినదంతా నేను చేయగల్గుతాను. నాలోని ఆలోచన నాకు ఏమిదర్శింపచేస్తుందో అది నేను కాగల్గుతాను. ఇది మానవునికి దృఢనమ్మకం కావాలి. ఎందుకంటే తనలో భగవంతుడు ఆవాసమై ఉన్నాడు కాబట్టి.

- శ్రీఅరవిందులు.

శ్రీమాత వ్యాఖ్య:-

ప్రశ్న: "ఆలోచన మేల్కొంటుంది, సృష్టికర్త అవుతుంది" - అంటే ఏమిటి?

కాదు. శ్రీఅరవిందులు వాక్యానికి ఆరంభంలో అన్నది - "ఆ విధంగా మథింపబడిన ఆలోచన మేల్కొంటుంది"- "Thought thus smitten awakes". వారు చెప్పేది - పాత నిర్మాణాలను కూలగొట్టాలి. ముందుగానే ఏర్పర్చుకొన్న భావాలను తర్జనభర్జన చేయాలి. సాధారణంగా అలవాటుగా ముందుగానే ఏర్పర్చుకున్న మానసిక భావ ప్రపంచంలో నివసిస్తాం. అవి స్థిరపడిపోయి ఉంటాయి - గట్టి దుర్గాలుగా స్థిరపడి ఉన్నందువల్ల ఇక పురోగతి అసాధ్యమైపోతుంది. అందుకే సలహా - ముందుగా ఏర్పర్చుకున్న భావాలను కూలగొట్టు. ధ్వంసంచేసి పారవేయి. నవ్య సృజనాత్మక భావాలు, ఆలోచనలు ఉద్భవించాలంటే మరి ఇదే రహదారి.

ఇంకాస్త ముందుకు వెళ్ళి శ్రీఅరవిందులు ఏమంటారంటే - ముందు నీవు తప్పక సచ్చైతన్యంగా ఉండాలి. తర్వాతే ఆలోచన. ఆ తర్వాత క్రియ. ఏపని అయినా కూడా అంతరంగ సత్య దర్శనం తర్వాతనే. ముందు కావల్సినది సత్య దర్శనం. The vision of the

truth. ఆ తర్వాత ఈ సత్యము ఆలోచనాత్మకంగా సూత్రబద్ధం కావటం - పిమ్మట సూత్రీకరింపబడిన ఆలోచన క్రియాత్మకంగా సృజింపబడుతుంది. ఇదీ సాధారణ ప్రక్రియ.

శ్రీఅరవిందులు మనకు అందించిన సృష్టి ప్రక్రియ ఇదీ. అనభివ్యక్తమైన దానిలో- in the Unmanifest - ఒక ఆలోచన ఊగిసలాడటం ఆరంభించింది. అంటే - మేల్కొంది. క్రియాశీలమైనది. ఆలోచన కదలాడింది. కాబట్టి, ప్రపంచం సృజింపబడినది.

చివరికి శ్రీఅరవిందులు ప్రకటించేదేమంటే- ఉనికి లేక అస్తిత్వానికి ఆలోచన అత్యావశ్యకం కాదు - అని. అస్తిత్వానికి అది కారణం కూడా కాదు. కేవలం అదొక ప్రక్రియ మాత్రమే. తయారవటానకి ఉపయోగపడే ఉపకరణం. స్పష్టమైన నిర్దిష్టమైన రూపకల్పనకి ఆలోచన మూలకారణం. అది సృజనాత్మక శక్తి కలది. ఇందుకు దృష్టాంతంగా శ్రీఅరవిందులు అంటారు - వ్యక్తి తాను ఆలోచించనదే తాను అవుతాడు; కాగల్గుతాడు. - by the very fact of that thinking - తాను ఏదైతే ఆలోచిస్తాడో అదంతా తాను కాగల్గుతాడు - ఈ నిజాన్ని తెలుసుకోవటం, ఆ యెరుక - జీవుని పురోభివృద్ధికి కీలకమైనది. వక్తి సంభావ్యతలకి, తనను నిర్దేశించుకోవటానికి, నియంత్రించుకోవటానికి, - ఈ పరిజ్ఞానం చాలా కీలకమైనది.

మనమేమిటో మనకు తెలియజేసే సత్యాన్ని, ఆకాంక్షను, ధ్వంసం చేసే ఏరకమైన ఇతర ఆలోచనను మనలో చొరబడనీయకూడదు - అనేది మనకు తెలుస్తోంది. నీవు కాకూడదు అనుకున్నది, చేయకూడదనుకున్నది నీలో సూత్రబద్ధం కాకూడదు. వాటిని గురించి ఆలోచించటమంటే - అపుడే - అది సిద్ధింపచేసుకోవాలనుకోవటమే అవుతుంది. ఏ దృక్పథం నుంచి చూచినా నీకు కానిది, అక్కర్లేదనుకున్నది - వీటిపై ఏకాగ్రత పనికిరాదు. అసలు ఆ ఆలోచనల ఉనికినే నీవు త్రోసిపుచ్చాలి. అలాకాక వాటిని నీలో గూడు కట్టుకోనిస్తే నీలో స్థిరపడేహక్కు వాటికి కల్పింపబడుతుంది. విధ్వంసక సూచనలు నీలో చొరబడకూడదని దానియొక్క ప్రాముఖ్యతను నీకు తెలియాచేయటానికే ఇది చెప్పేది. దుష్ట ఆలోచనలు, అసూయ, విధ్వంసం నీలో రానీయకూడదు. కేవలం వాటి స్మరణ వల్లనే వాటికి శక్తి నందించడమవుతుంది. ఆలోచన మన ఉనికికి అవసరం

కాదంటారు శ్రీఅరవిందులు. ఇవి ఒక మధ్యవర్తిలాంటివి. జీవితానికి ఒక రూపం కల్పించటానికి, సృష్టించటానికి ఉపకరణాలు. ఈ ఉపకరణాలను అదుపులో ఉంచుకోవల్సిన ఆవశ్యకత చాల ప్రముఖ మైనది. అస్తవ్యస్త ఆసురిక సృష్టికి దూరమటానికి చాలా అవసరం.

ఆలోచనలే కదా - అని దుష్టఆలోచనల్లకి నీలో చోటు కల్పించ కూడదు. అవి ఆచరణకు పరికరాలు. వాటికి నీలో స్థానం కల్పిస్తే నీలో విధ్వంసానికి, వాటికి అవకాశమిచ్చినట్లే.

- శ్రీమాత.

ప్రశ్నలు - సమాధానాలు

(శ్రీమాత ఒక యువ శిష్యునికిచ్చిన సమాధానాలు)

ప్రశ్న :- రాత్రి 11 గం.ల తర్వాత బాగానే నిద్రపోతాను. 5.30కి లేస్తాను. కాని 4 లేక 4.30 కే మెలకువ వస్తుంది.

నీవు మెలకువగా ఉన్నపుడు పక్కమీదపడుకుని ఉండటం మంచిది కాదు. అది విశ్రాంతి కంటే మరింత అలసట. తమస్సును పెంచుతుంది. మెలకువ రాగానే పక్కమీద నుంచి బయటపడడం శ్రేయస్కరం. అపుడు సాయంత్రం వేళ నిద్రబద్ధకంతో తొందరగా పడుకోగలుగుతావు. అర్ధ రాత్రికి ముందు నిద్ర చాలమంచిది. అత్యంత విశ్రాంతికరమైనది.

ప్రశ్న :- మరింత బాగా నిద్రించటానకి ప్రాణికాన్ని ఎలా నిశ్చల పర్చగలగుతాను? ఆకాంక్ష ద్వారానా?

ఇంకా ఏకాగ్రత, అశాంతిని నిరాకరించే ఇచ్ఛ (ద్వారాకూడా)

ప్రశ్న :- నేను ఎలా ధ్యానం చెయాలి?

నీ ఆకాంక్ష పైననే మనసును స్థిరీకరించు. మిగిలిన దానినంతటిని బయటికి నెట్టివేయి.

ప్రశ్న :- ఆలోచనలు వస్తే ఏమి చేయాలి?

బయటకు నెట్టివేయాలి.

ప్రశ్న :- ఏది వాస్తవమైన ధ్యానం?

దివ్య సమక్షములో శ్రద్ధాళువై సావధానంతో కూడిన ఏకాగ్రత, ఇంకా మహనీయ సత్యముపై జాగృతి కలిగిన నిరంతర ధ్యానము.

ప్రశ్న :- కేవలం తీవ్రమైన ఆకాంక్ష ద్వారా సత్వము నంతటిని నిశ్శబ్దీకరించి నిశ్చలతలో సాధన చేయగలమని మీరు భావిస్తున్నారా?

అవును.

ప్రశ్న :- మానసిక, ప్రాణిక, శారీరక అపవిత్రతలన్నీ ఈ నిశ్శబ్దీకరణం వల్ల తొలగిపోగలవా?

నిశ్శబ్దము అన్ని అపవిత్రతలను తొలగించలేదు. వాటిలో చాలా వాటిని ఇది ఉపశమింప చేయగలదు.

ప్రశ్న :- "నిష్కపటమైన ఆకాంక్ష", అంటే ఏమిటి?

అహంకారములేక, స్వార్థపూరిత పన్నాగంతో కూడని - ఆకాంక్ష

ప్రశ్న :- మీకిలా వ్రాయవచ్చునా! 'కె' అనే ఆయన తాను చాలా క్రమశిక్షణ కలవానిననుకుంటాడు. ఆయనలా మాట్లాడినపుడు ఎక్కడ ఉంది ఆ క్రమశిక్షణ? నా చివరి మాటలు గోరంతలు కొండంతలు చేసినట్లు ఉన్నవా?

గోరంతలు కొండంతలు చేసినట్లుండక పోవచ్చును; కాని ఏమైనా అవి సహృదయతతో కూడినవి కావు. చైతన్య వైశాల్యానికి, ప్రకాశవంతంగా ఉండటానికి సహృదయత అత్యావశ్యకం.

ప్రశ్న :- డిశంబరు 31న 'క' అనారోగ్యంగా ఉన్నపుడు డా॥ బాబును మీరు అడిగారు - " 'క' ఈ రాత్రికి బాగుంటారా?" అని, "అసంభవం" , అనే బదులు , " మీరు, ఇచ్ఛగిస్తే అలానే జరుగుతుంది", అని, ఆతను చెప్పిఉంటే, అపుడు 'క' బహుశా నూతన సంవత్సరం ఆరంభంగా అర్థరాత్రి ధ్యానానికి హాజరు కాగలిగి ఉండేవారు.

పరిస్థితులు మారటానికి సమాధానమొక్కటే చాలదు. ఆకాంక్ష, నమ్మకము వల్ల మాత్రమే అది సంభవం. ఇవే దివ్యకృపను ప్రవర్తింపచేసేవి.

ప్రశ్న :- కాని - ఈ ఉదయం, ప్రణామం అయాక నాకు చాలా ఆనందం కలిగింది. తీవ్రమైన ఆకాంక్ష ఉన్నాకూడా సాధారణ మనసుకి దైవంవైపు సులువుగా మరలటం అసంభవమా?

సకాలంలో పరివర్తన అసంభవం అనటానికేదీ లేదు. కాకపోతే అది చిట్టచివరిగా చేయటమే ఇబ్బంది.

ప్రశ్న :- జీవితానికి నిజంగా పరమోన్నత లక్ష్యం - దైవము. దైవేచ్ఛని మనం సిద్ధింపచేసుకోవాలి. అయితే ఎవరు దైవము? ఏది దైవేచ్ఛ?

ఈ విషయాలు మాటలలో అనుకోగలిగేవి కావు, వ్యక్తిగత అనుభూతివల్ల కనుగొనవలసినవి.

కష్టాలకి కారణం, ప్రయోజనం.

మన సాధన మరింత పరిపూర్ణంగా పరిపుష్టం కావించటానికే ప్రత్యేకంగా మనకు కష్టాలు కల్పించబడతాయి.

మనమేదైనా సాధించాలని చేసే సాధనలో ప్రతిసారి, ఒక అంతరాయమో, ప్రతిఘటనో, లేదా చివరికి వైఫల్యమో ఎదుర్కోవలసి వచ్చినపుడు - అది వైఫల్యమే అనిపించినా - అది కేవలం సాధన మరింత పరిపుష్టం కాబడటానికే ప్రత్యేకంగా ఉంటుందనే విషయం ఎపుడూ విస్మరించకూడదు.

అందుచేత, ఈ నిరాశ, నిస్పృహ, నిరుత్సాహంలో "అయ్యో! మళ్లీ పొరపాటై పోయింది" అనుకోవటం - భయంతో ముడుచుకు పోయే అలవాటు, ఇదంతా పూర్తిగా తెలివి తక్కువ తనమే.

" చేయబడవలసిన రీతిలో పనులు చేయుటం మనకు తెలియదు. ఏదేమైనా కానీ! అవి మనకోసం జరుపబడుతవి"- అని నీకు నీవే అనుకో. నీవనుకునే కష్టం, పొరపాటు, వైఫల్యం, ప్రతిఘటన - ఇవన్నీ నీ సాధన పరిపూర్ణతకు సహకరించేవే అని నీవెంతగా అనుకుంటే, అంతగా, అవి నీ సాధనకు సహకరిస్తాయి.

ఈ విషయం ఒక్కసారి నీవు తెలుకుంటే అంతా సులువై పోతుంది.

జీవితంలో మనమెంతగా ఏఏ అంశాలలో ఎక్కడ కొరవడి ఉన్నామో మనకు తెలియపర్చటానికే, దైవానుగ్రంగా, మనకు ఆఘాతాలు, ఇబ్బందులు ఎప్పడూ వచ్చి మీదపడు తూంటాయి. అపుడు ఆత్మపరిశీలన చేసుకునే బదులు, మానసిక, ప్రాణిక సత్వములలో చెలరేగే గందరగోళం పైనే ధ్యాస కలిగి ఉంటాం.

భగవత్ప్రేరిత ఆఘాతాలను ఎలాస్వీకరించాలో సవినయంగా తెలుసుకోగలిగితే, ఒక్క గంతులో సునాయాసంగా చాలా దూరం పోగల్గటం ఖాయం.

- శ్రీమాత

ఆరోగ్యము - చికిత్స

రోగానికి కారణమేదైనా, అది అంతర్బాహ్యాలకు, శారీరక, మానసాలకు చెందినదైనా, శరీరాన్ని ప్రభావితం చేసే ముందు, జీవుని చుట్టూ శరీరాన్ని కాపాడుతూ ఉండే ఒక పొరను స్పృశిస్తుంది. ఇది సూక్ష్మ రూపంలో ఉండే పొర. దీనిని భిన్నతత్వాలలో, భిన్నమైన పేర్లతో పిలుస్తారు. ప్రత్యేక ఆచ్ఛాదనంగా ఉండే వాయుశరీరం, నాడీ శరీరం. ఇది ఒక సూక్ష్మ శరీరం. చూడగలిగేదిగానే ఉంటుంది. దీని సాంద్రత, వేడెక్కి సెగలు పొగలు వచ్చే వస్తువునుండి ఉద్భవించిన స్పందనలను

పోలి ఉంటుంది. ఇవి భౌతిక శరీరంనుంచి ఉద్భవిస్తాయి. దానిని పూర్తిగా దట్టంగా కప్పి ఉంచుతాయి. బాహ్య ప్రపంచ సమాచారాలన్నీ ఈ మాధ్యమంద్వారానే జరుపబడతాయి. శరీరం వ్యాధిగ్రస్తమవటానికి ముందు, ఈ సూక్ష్మ శరీరం వశపర్చుకో బడాలి. దీనినుంచి లోపలికి చొచ్చుకుపోబడాలి. ఈ ఆచ్ఛాదనం చెక్కుచెదరకుండా శక్తివంతంగా ఉంటే, ప్లేగు, కలరా వంటి భయంకర వ్యాధులు ప్రబలి ఉన్న చోట్లకు నీవు పోయినా నీకేమీ కాదు. రక్షణ కలిగి ఉంటావు. అన్ని రకాలైన వ్యాధులనుంచి నిన్ను కాపాడే రక్షణ కవచమిది. కాకపోతే ఇది పరిపూర్ణంగా పరిశుద్ధమై ఉండాలి. దీని మూలకాల కూర్పు సమగ్రమై, లోపరహితమై, సమతూకంలో ఉండాలి. సూక్ష్మ శరీరం ఒక వైపు భౌతికంగా, భౌతిక నిబంధనలతో నిర్మాణం కాబడింది. మరోవైపు మానసిక స్థితి ఆధారంగా మానసిక స్పందనలతో నిర్మాణం కాబడింది. ఈ మానసిక మూలకం, శాంతి, సమచిత్తం, ఆరోగ్యం పై నమ్మకం, స్థిరమైన నిశ్చలత, ఉల్లాసము, తేజోమయ ఆనందము - వీటిని వ్యవస్థీకరిస్తుంది. ఇది తేలికైన, శీఘ్రమైన ప్రతిక్రియలు కలిగి ఉండే చాలా సున్నితమైన వాహకం. అన్నిరకాలైన సూచనలను ఇది నిస్సంకోచంగా తనలోనికి తీసుకుంటుంది. ఇవి తొందరగా దాని పరిస్థితిని మార్చివేస్తాయి. మరొక ఆకారాన్ని తీసుకుని వస్తాయి. ఒక చెడు సూచన దానిపై బలంగా పని చేస్తుంది. అదే రీతిలో ఒక మంచి సూచన కూడా దానికి భిన్నంగా అదే శక్తితో ప్రవర్తిస్తుంది. క్రుంగిపోవడం, నిరాశ చెందటం - ఇవి హానికరమైన పరిణామాలు కలిగి ఉంటాయి. మూలపదార్థాన్ని తూట్లుపెట్టి, పాడుచేస్తాయి. బలహీనపరుస్తాయి. శరీరంపై హానికరమైన దాడులకవి దారిని సుగమం చేస్తాయి.

ఈ మాధ్యమం ద్వారా జరుపబడే చర్యవల్లే, వ్యక్తులు తరుచు, ఏ బాహ్యేంద్రియ ప్రేరణ లేకున్నాకూడా, నిర్హేతుకంగా పరస్పరము ఆకర్షణ, వికర్షణలకు లోనవుతూంటారు. ఈ ప్రతిక్రియలన్నిటికీ తొలి ఆధారం ఈ రక్షణ కవచంలోనే ఉంది. ఈనాడీ nervouse enve-lopes ఆవరణని మరింత బలపర్చేవ్యక్తులకు చాలా సులువుగా మనం ఆకర్షితులం అవుతాం. దానిని చికాకుపెట్టి, హాని కలిగించే వారికి దూరమవుతాం, సౌఖ్యాన్ని, సౌలభ్యాన్ని, విస్తరణ భావాన్ని (a sense of expansion) సుఖ, సంతోషాలను కలిగించేలా మనలను ప్రభావితులను చేసే వాటి పట్ల ఆకర్షితులమవుతాం. వీటికి వ్యతిరేక ప్రభావం చూపేవాటి జోలికిపోము. ఇద్దరు కలిసినపుడు ఈ ప్రవర్తన

పరస్పరం సాధారణం. ఈ ఆకర్షణలకు ఇదొక్కటే కారణమవదు. కాకపోతే తరుచుగా ఇదే కారణమవుతూంటుంది.

రోగానికి మూలకారణాలు అనేకం; అస్పష్టం కూడా. ప్రతి దానికి అనేకమైన కారణాలుంటాయి. అయితే అదెప్పడూ సత్వములోని బలహీన భాగాన్ని సూచిస్తుంది.

నూటికి తొంబై పాళ్లు రోగం వచ్చేది భయం వల్లే.

- శ్రీమాత.

భారతీయ సంస్కృతి

భారతీయ నాగరికత లక్ష్యం ఆధ్యాత్మికమైనది. ఈ లక్ష్యం నుంచి పుట్టుకు వచ్చినదే భారతీయ యూరోపియన్ సంస్కృతుల మధ్య ఉన్న తేడా. ఈ నిర్దేశిత లక్ష్యం ఈ సంస్కృతికి ఒక రూపాన్నిచ్చింది. ఈ సంస్కృతి యొక్క సుసంపన్నమైన వైవిధ్య రూపాలకు లయబద్ధమైన సంచలనాలకు సాటిలేని విశిష్టతను సంతరించి పెట్టింది. ఈ సంస్కృతిలో ప్రముఖంగా గమనించదగిన మౌలికతత్వం ఆధ్యాత్మిక లక్ష్యం. అదేదాని ప్రత్యేక విశిష్టత. ఇదే ఇతర సంస్కృతులతో ఈ సంస్కృతికి సారూప్యతను కలుగ చేసేది. ఈ సంస్కృతికి ఆధ్యాత్మిక ఆకాంక్షయే నియంత్రణ శక్తి. నిర్దేశించే గాఢావేశం. ఆలోచనాకేంద్రం. ఆధ్యాత్మికతనే ఇది తన సర్వోన్నత జీవితలక్ష్యం కావించుకొన్నది. అంతే కాదు. తన మానవజాతియొక్క గత పరిస్థితులు అనుకూలించి నంత వరకు జీవన విధానాన్నంతటినీ ఆధ్యాత్మికదిశగా మళ్లించటానికి ప్రయత్నించింది. మతం మనిషి మనసులో ప్రథమ స్థానిక నివాసి (... religion is in the human mind the first native). కాగా అది ఆధ్యాత్మిక ప్రేరణయొక్క అసంపూర్ణ రూపం. అలా అయినపుడు ఆధ్యాత్మిక ప్రాబల్యం, జీవితాన్ని పట్టి ఉంచు కోవాలనే దాని కృషి, ఆలోచన, ఆచరణ మత రూపంగా పోతపోసి అమర్చవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. ప్రతి జీవన పరిస్థితి మతపరమైన భావనతో నింపివేయాల్సిన అవసరం వచ్చింది. మతతాత్విక సంస్కృతి - religio - philosophic culture - వ్యాప్తి కావలసివచ్చింది.

భారతీయ ప్రజల అసాధారణ ఆధ్యాత్మిక ప్రతిభకు లేదా భారతీయ నాగరికత ఆధ్యాత్మిక సంస్కృతిగా ముందు వరుసలో ఉండవలసిన నిజాన్ని గుర్తింపచేయటానికి అనుకూలంగా చెప్పవలసి నదేమీ లేదు అని అనుకోవచ్చు. ఒకవేళ అనుకున్నా, ఒక్క యదార్థం చాలు దాని యొక్క సత్యాన్ని నిరూపించటానికి, ఈ అత్యంత విశిష్టము,

అత్యంత విస్తారము, అయిన, ఆధ్యాత్మిక సత్యము అసాధారణ తీవ్రతతో భావింపబడింది, వ్యక్తీకరింపబడింది. వీలైనంతవరకు అన్నివైపుల నుంచి దర్శింపబడింది. దగ్గర కాబడింది. జీవితాన్ని ఉద్ధరించే అసాధారణమైన భావనగా సచ్చైతన్యంగా తయారుకాబడింది. సర్వ భావనాకేంద్రంగా, సర్వమత ఆధారంగా, నిగూఢజ్ఞానంగా, మానవ మనుగడకు పరమమైన లక్ష్యంగా ప్రకటించబడింది. ఇలా ప్రకటితమైన సత్యము భారతీయ ఆలోచనా విధానానికి విలక్షణమైనదికాదు. ప్రతిచోటా మహనీయులైనవారి చేత దర్శింపబడుతోంది, అనుసరింప బడుతోంది. ఇతరత్రా అయితే, కొద్ది మంది జ్ఞానులకు, అసాధారణ మార్మికులకు, అపురూపమైన ప్రతిభ గలవారికి, ఆధ్యాత్మిక స్వభావ లక్షణాలు, కలవారికి ఇది సచ్చైతన్య మార్గదర్శి. అధిక జనాభాకి అవగాహన కాని, సంశయాత్మకంకాని గ్రహణ శక్తిగాని లేదు. అతీతమైన దానియొక్క అస్పష్ట దర్శనం - a reflected glimpse of this Beyond - అయినా కూడా లేదు. వారుకేవలం మతానికి సంబంధించి అల్పమైన శాఖాపరమైన పార్శ్వంలో నివశించారు. సర్వేశ్వరునికి ఒప్పని నిమ్నస్థాయీ భావాలలో నివశించారు. ఐహిక బాహ్యా జీవన దృక్పధానికే పరిమిత మయినారు. కాని భారతీయ సంస్కృతి - శక్తివంతమైన దానియొక్క దార్శనికత, తీవ్ర అన్వేషణ, సార్వత్రిక సామీప్యతల వల్ల విజయవంత మైనది. సారభూతమైన ఆధ్యాత్మిక వాస్తవం ఆదర్శంగా సాధికారిక ముద్ర వేయటంలో విజయాన్ని సాధించింది. మరి ఏ ఇతర సంస్కృతి వల్ల ఇది కాలేదు. మతానికి సంబంధించి ప్రతి రంగంలో భాగంలో, ఆ సర్వోన్నత ఆధ్యాత్మిక సత్యము యొక్క సజీవకాంతిని ప్రతి ఫలింపచేసింది. ఊపిరిపోసి సజీవంగా నిలబెట్టింది. భారతీయ మతతత్వ ప్రధాన ఆధ్యాత్మిక సత్యాలు వాటి విశాల భావనా దృక్పథంలో, అత్యధికంగా కావ్యకళాత్మక రంగాలలో కూడా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూ గమనశీలంగా ప్రజల మనోభావాలపై చెరగని ముద్రవేశాయి. (దైవ) మాయ, లీల, భగవంతుని సర్వవ్యాప కత్వము - ఈ భావాలు గుళ్లో పూజారికి, మఠంలో సన్యాసికి, ఆశ్రమ వాసికి, వేదాంతికి ఎంత పరిచయమో వీధిలో తిరిగే సామాన్యుడికీ అంతే పరిచయం.

ఈ విషయం నిజానికి మానసిక కృషి, పరిశ్రమవల్ల కాక, భక్త్యావేశం వల్ల జనావళికి సిద్ధించాయి. మరి అది తప్పని సరిగా అలానే జరగాలి. ఎందుకంటే దివ్య సత్యము హృదయానికే దగ్గరగాని మస్తిష్కానికి కాదుగా! బాహ్యమైన వాటికి మరింత ప్రాముఖ్యిత

నిచ్చేందుకు మొగ్గుచూపడం వల్ల అంతరంగ ఆధ్యాత్మిక ప్రేరణ మసకబారుతుంది. ఎపుడూ ఉన్నదే ఇది. అయితే ఇది ఒక్క భారత దేశానికే విలక్షణమైనది కాదు. ఇది మానవ స్వభావ దౌర్బల్యం. ఆసియాలో కంటే యూరపులో మరింత స్పష్టంగా కనిపించే లక్షణం ఇది. రూపము, కర్మ, అనుష్ఠానము - ఇవి వీటి బరువుతో నిజవాస్తవాన్ని మొద్దుబారేలాచేస్తాయి. దీనిని నిరోధించి అసలు వాస్తవాన్ని దగ్గరగా దర్శింపచేయటానికి నిరంతరాయంగా ప్రవాహంలా జ్ఞానసంపన్నులైన సన్యాసులు, తత్త్వవేత్తలు, దివ్య పురుషులు అవసరమవుతూ వచ్చారు. ఈ ప్రవక్తలకెప్పుడూ కొదవలేదు. వారి సందేశాన్ని ఆనందంగా ఆలకించే సాధారణ మనుష్యులకీ లోటులేదు. భారత ప్రజకి - 'అజ్ఞానపుమూక' - అనుకునే వారికి కూడా, శతాబ్దాల శిక్షణ వల్ల, విచక్షణాజ్ఞానం ఉంది. అంతరంగ వాస్తవాలకు వారు సన్నిహితులు. దీనినుంచి వారిని వేరు చేసే సార్వత్రిక అజ్ఞానపు పొర బహుపల్చటిది. అందుచేత మరెక్కడున్న ఇతర ఉన్నత వర్గాలకంటే కూడా వీళ్ళు (భారతీయులు) దైవము, పరమాత్మ - వీటి క్షణికసందర్శన సౌలభ్యం కలిగి ఉంటారు.

- శ్రీఅరవిందులు

మేడమెట్టుపైనిల్చున్న నిరాశ

పై చిట్టచివరిమెట్టుపై నిల్చున్నదామె నిశ్శబ్దంగా.
శోకానికి ఉదాత్తమైన ప్రతిరూపం.
ఒక విషాదకర ఊహా ప్రాభవం
మేల్కొన్నది తన మహిమాన్విత విశాలనేత్రాలలో.
సౌందర్యానికి మూగ నిగూఢార్థభంగిమలో ఆమెను
గుర్తించాను.
అద్భుతావహ విషాదమానసం
అయినా ఆమె గభీర వైభవోపేతమైన నిండు సొగసరి.
కదలని ఆమె మోము యోచనాకృతి ముసుగు.
దిగ్విజయ కేతనం నిటారుగ నిల్చిన ఆమెతోక
ఆడించే (స్వ) ధర్మ మెరుగదు ఆమె యొక్క హుందాతనం.
జంతుజీవి అద్భుతమానవి,
ముగ్ధమనోహర అద్భుతమా నాల్గుకాళ్ళ బ్రహ్మము.
ఆమె జీవాత్మయా, స్త్రీయా, మార్జాలమా
ఇదే సమస్య ఆశ్చర్య చకితుని చేస్తున్నదిపుడు నన్ను.

- శ్రీఅరవిందులు

పిల్లి, పిల్లికూనలతో శ్రీమాత

నాకో పిల్లి ఉంది. అది మొదటిసారి పిల్లలని పెట్టింది. అప్పటినుంచి అది ఎక్కడికీ కదల్లేదు. తిండి తినలేదు. కాలకృత్యాలు తీర్చుకోలేదు. కూనలనంటి పెట్టుకుని, వాటి పోషణ, సంరక్షణలలో అక్కడే ఉంది. వాటికి ఏమైపోతుందోనని దానికెంతభయమో ! సహజంగానే. ఇక అవి పెరిగి పెద్ద అయ్యాక వాటికి శిక్షణనీయాలని తాపత్రయం. ఎంతఓరిమి ! ఆశ్చర్యం ! ఇవతల గోడ మీద నుంచి అవతల గోడమీదకి దూకటం, ఆహారం అందుకోవటం ఎంతో జాగ్రత్తగా, పలుమార్లు చేసి, చూపించి, ఎలా మప్పిందో ! చేసిందే చేయ్యటం ఒకసారి కాదు, పదిసార్లు కాదు. అవసరమైతే వందసార్లైనా చేస్తుంది. తాను అనుకున్నది ఆ కూనలు చేసే దాకా అలుపులేకుండా నేర్పింది. అసాధారణ శిక్షణ అది. గోడల అంచుపట్టుకుని యెగబ్రాకటం, జారిపడిపోకుండా నడవటం, గోడకి గోడకి మధ్య జాగా ఉన్నపుడు, ఈ గోడమీద నుంచి ఆగోడ మీదకి దూకటం - వాటికి నేర్పింది. గోడల మధ్య జాగా చూసి ఆ కూనలు తెగ భయపడిపోయినాయి. దూకటానికి ఒప్పుకోలేదు. భయం. అప్పుడు తల్లి దూకి చూపించింది. తనవైపు రమ్మని పిలిచింది - ఇలా రండీ, రండీ - అని. అది కదల్లేదు. వణికిపోయాయి. తల్లి మళ్లీ ఇవతలికి దూకింది. వాటికి నచ్చచెప్పింది. పంజాతోచిన్నగా చరిచింది. వాటిని నాకింది. అయినా అవి కదల్లేదు. తల్లి దూకింది. ఓ అరగంట అది అలా, అటూ, ఇటూ దూకడం చూశాను. అరగంట తర్వాత అవి తమకి కావల్సినది నేర్చుకున్నట్లు గమనించింది. అప్పుడు అది సమర్థవంతంగా సంసిద్ధమై ఉన్న కూనను వెనుక నుంచి, తలతో ఒక్క తోపు తోసింది. అంతే. ఆ కూన తనకు తానే ఓదూకు దూకింది. ఒకసారి దూకిన తర్వాత మళ్లీ మళ్లీ దూకింది.

ఓరిమి ఉన్న తల్లులు కొద్దిమందే ఉంటారు.

శ్రీ మాత

అనువాదం : కర్రా వెంకటేశ్వర్లు

గీతా వ్యాసాలు

2. దివ్య గురువు

1. గీతలోని ప్రత్యేక లక్షణం:

ప్రపంచంలోని యితర మహోగ్రంధాలకు లేని ప్రత్యేక లక్షణం ఒకటి గీతకు వుంది. ఇది క్రీస్తు, మహమ్మదు, లేక బుద్ధుని లాంటి, సృజనాత్మక మహాపురుషుని ఆధ్యాత్మిక జీవన ఫలితంగా ఉద్భవించింది గాదు. వేదం, మరియు ఉపనిషత్తులలాగా కేవలం ఆధ్యాత్మిక అన్వేషణకే ప్రాధాన్యమిచ్చిన ఒక యుగ కృషి ఫలితంగాదు. ఇది భారత ఇతిహాసంలోని ఒక ఉపాఖ్యానంగా మన ముందుకొచ్చింది. ఆ ఇతిహాసంలోని ఒక ముఖ్య పాత్రయొక్క అంతర్మధనమునకు సంబంధిన ఒక క్లిష్టమైన క్షణంలో ఉద్భవించింది. ఆ క్షణం ఎందుచేత క్లిష్టమైందంటే, ఆ సమయంలో అతడు భయంకరం, దారుణం, అయిన, అతని జీవితానికి సంబంధించిన అతి ప్రధాన కర్మ చేయవలసి వచ్చింది. అతడా కర్మను నిర్వర్తించక పోవడమో, లేక దాని అంతు చూడడమో చేయాలి. గీతను తర్వాత వ్రాసి, దానికి మహాభారతానికున్న ప్రామాణికతను, విలువను కట్టబెట్టాలనే ఉద్దేశ్యంతో, అందులోనికి చొప్పించి వుంటారనే ఆధునిక విమర్శకు విలువలేదు. ఎందుకనంటే ఆ ఊహకు విరుద్ధంగా బలమైన కారణాలు కన్పించడమే గాక, దానికనుకూలంగా దాని లోపల, బయట కన్పించే సాక్ష్యాధారాలు చాలాతక్కువ. బలం లేనివి. ఒక వేళ బలమైనవే అనుకొన్నా, గీతాకారుడు గీత పుట్టడానికి మూలమైన యుద్ధ సందర్భమును పదేపదే జాగరూకతతో జ్ఞప్తికి తెస్తాడు. దీనికేం సమాధానం చెప్తారు?.... గీతాకారుడు దీనిని గీతకు చివర్లో చేప్పడమే గాక, గంభీరతమమైన తత్త్వాన్ని నిరూపించే సమయంలో కూడా ఆ విషయాన్ని తిరిగి తిరిగి ఎత్తి చూపుతాడు. గీతాకారుని ఈ వత్తి చెప్పడాన్ని అంగీకరించి, గురుశిష్యుల సంభాషణలో పదేపదే తలెత్తే ఈ విషయానికి మనం ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమివ్వాలి. కాబట్టి గీతాబోధనను సర్వసాధారణమైన ఒక తత్త్వ శాస్త్రంగానో, నైతిక సిద్ధాంతం గానో చూడ గూడదు. మానవ జీవితానికి ఆతత్త్వాన్ని నీతిని, అన్వయించడంలో ఎదురైన ఒక వ్యావహారిక సంకటంతో ముడిపడివున్నవనే విషయాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని దాన్ని పరిశీలించాలి. ఈ సంకటం దేనికి చిహ్నం ? ఈ

కురుక్షేత్ర సంగ్రామం యొక్క మర్మమేమిటి ? అది అర్జునుని అంత:సత్తనెలా ప్రభావితం చేసింది ? అనేటటువంటి గీత భావాలకు సంబంధించిన కేంద్రీయ ధోరణిని మనం గ్రహించాలనుకొంటే ఈ ప్రశ్నలకు ముందుగా సమాధానం చెప్పకోవాలి.

2. గురు, శిష్య, సందర్భాల, ఆవశ్యకత.

గంభీరతమమైన ఉపదేశాన్ని కుండ బద్దలు కొట్టినట్లు చెప్పడ మనేది సామాన్య సంఘటనలనాధారం చేసుకొని చెప్పలేమనేది సుస్పష్టమే. ఆ సంఘటన బాహ్యరూపం వెనుక గంభీరమైన సూచనలు, సందిగ్ధ సంకటముల అఖాతాలు దాగి ఉండకపోతే, సామాన్య ప్రమాణాలతోనే ఆ సంఘటనలతో వ్యవహరించ గలిగితే, గంభీరత మమైన ఉపదేశం వెలువడదు. నిజానికి గీతలో ఆధ్యాత్మికంగా అర్థవంత మైన మూడు ముఖ్య విషయాలున్నాయి. అవి ఆధ్యాత్మిక జీవనానికి, మామూలు మానవ జీవనానికి సంబంధించిన గంభీర విషయాలకు, సమస్యలకు దాదాపు సంకేతాలు, మూల రూపాలు. అవి, గరువు యొక్క దివ్యవ్యక్తిత్వం, శిష్యునితో అతని విశిష్ట సంబంధాలు, ఉపదేశ సందర్భం అని చెప్పకోవచ్చు. గీతలోని గురువు మానవ భావంలోనికవతరించిన భగవంతుడే. శిష్యుడు తన సమకాలికులలో అగ్రగణ్యుడు. ఇప్పటి భాషలో మానవ ప్రతినిధి. అవతారమైన కృష్ణునకు మంచి స్నేహితుడు, అతని అభీష్టాన్ని సాధించగలిగినవాడు. ఒక మహాకార్యంలోనూ సంఘర్షణ సమయంలోనూ అతని కుడిభుజం. అయితే ఈ మహాకార్యానికి సంబంధించిన నిగూఢ ప్రయోజనం అవతరించిన భగవంతునికే తప్ప, అందులోని పాత్రధారులకు తెలియదు. అతడే అంతటినీ తెర వెనుక నుండి నడిపిస్తాడు. ఇక సందర్భం, ఆ కర్మ, ఆ సంఘర్షణల ముందు ఉత్పన్నమైన ప్రచండ సంకటం, ఆ సంకటం వల్ల కలిగిన మనస్తాపం. నైతిక సంబంధమైన విషమ సమస్య, శస్త్రాస్త్రాలతో సంభవించే అంధహింస, మానవ ప్రతినిధియైన అర్జునునిలో కనువిప్పు కలిగించగా, ప్రపంచంలో భగవంతుడుండడంలో అర్థమేమిటి ? మానవ జీవన ప్రవర్తనల గమ్యం, గతి, ఆశయాలు ఏమిటి ? అనే ప్రశ్న అతనిలో ఉదయించింది.

3. సచేతనావతరణము శ్రేష్ఠావతారము:

అవతార సత్యంలోనూ, సాకారంగా భగవంతుడు అవతరి స్తాడనే విషయంలోనూ, మానవ భావంలో పరతత్త్వం ఆవిష్కరించ బడుతుందనే విషయంలోనూ, భారతదేశానికి ప్రబల విశ్వాసం ఉంది.

అయితే పాశ్చాత్య లోకంలో ఈ విశ్వాసమెప్పడూ మనస్సు పై ముద్ర వేయలేదు. కారణం బహిరంగ క్రైస్తవమతంతో అది ఆదేశ మాత్రం గానే పరిమితంచేసి చెప్పబడడం వల్ల, హేతుబుద్ధిపైన, సార్వజనీన చైతన్యంలో అదెప్పడూ చొచ్చుకుపోలేదు. కాని భారతదేశంలో, వేదాంత దృష్టి యొక్క సహేతుక పరిణామంగా ఈ విశ్వాసం పెరిగి, జాతి చైతన్యంలో వేళ్ళు పాదుకొంది. ఉన్నది కేవలం భగవంతుడే గనుక, సృష్టి అంతా అతని అభివ్యక్తే అయి ఉండాలి. అంటే అతని వాస్తవ రూపంగానో, కల్పిత రూపంగానో తప్ప మరేదీ కాదు. కాబట్టి ప్రతిజీవినీ ఆంశికంగానో, మరొకరకంగానో నామరూపాల సాంతతలోనికి అనంతుని అవతరణే అవుతుంది. అయితే ఇది తెర మరుగైన అభివ్యక్తి. దైవం యొక్క పరభావనకు, సాంతతలోని ఆత్మ యొక్క అజ్ఞానంతో పాక్షికంగా లేక సంపూర్ణంగా కప్పివేయబడిన చేతనకు మధ్య ఎన్నో అంతస్తులున్నాయి. దేహి (జీవుడు) భగవదగ్ని యొక్క ఒక విస్ఫులింగము. ఈ జీవాత్మ, ఆత్మ జ్ఞానంనుండి పరమ సత్త్వలోనికి పెరిగే కొద్దీ, ఆత్మజ్ఞానం స్వీకరించేందుకు విచ్చుకొంటుంది. దైవం గూడ పై నుండి సృష్టిలో గల రూపాల్లోనికి తనను తాను గ్రుమ్మరించుకొంటూ, తన శక్తి, జ్ఞాన, ప్రేమ, ఆనంద విభూతి రూపాల్లో వికసిస్తుంది. ఇది భగవంతుని సాధారణావిర్భావం. కాని భగవంతుని చిచ్ఛక్తి మానవ రూపాన్ని, మానవ క్రియను స్వీకరించేటప్పడు, ఆ రూపాన్ని వెనుక నుండి తన శక్తులతోను, బాహ్యాకారముల చేతను మాత్రమే గాక తన సనాతన ఆత్మజ్ఞానంనుండి సరాసరి అధిష్టించి నడుపుతాడు. ఈ అజుడగు భగవంతుడు (4-6) మానసిక సత్త, జన్మాభాస చట్రంలో తన స్వస్వరూపాన్నెరిగి ఉండే వ్యవహరిస్తాడు. దేశకాల బద్ధమైన భగవదభివ్యక్తిది పరాకాష్ఠ; ఇదిపూర్ణం, సచేతనం అయిన భగవద వతరణం, అవతారమంటే ఇదే. ఇతడే.

4. సనాతన అవతారం - అభివ్యక్త అవతారం.

అవతారభావనకు అత్యధిక ప్రాముఖ్యమిచ్చే వైష్ణవ వేదాంతం, మానవునిలోగల భగవంతునికి, భగవంతునిలో ఉన్న మానవునితో సంబంధాన్ని, నర-నారాయణుల ద్వివిధ రూపంలో వ్యక్తం చేస్తుంది. చారిత్రకంగా ఈ నర - నారాయణులు గీతకు మిక్కిలి దగ్గరగా ఉండే మరోమత సంప్రదాయపు మూల పురుషులుగా చెప్పబడ్డారు. ఆధ్యాత్మికంగా నరుడు మానవాత్మ, భగవంతుని నిత్యసఖుడు. ఇతడు ఈ సఖ్యతకు కన్నుతెరచి, గీతభాషలో, ఎప్పడు భగవంతునిలో

నివసింప మొదలు పెడ్తాడో (2-8), అపుడు తనను దాను కనుక్కొంటాడు. ఇక నారాయణుడు మానవభావమున సదా నిలిచి యుండు దివ్యాత్మ. ఇతడు మానవుని రహస్య గురువు, సుహృదుడు, సహాయకుడు.

ప్రాణుల హృదయంలోపల ఆసీనుడై వుండే ప్రభువు (18-61). మన లోపలి ఈ నిగూఢ గర్భాలయాన్ని వేరుచేసే తెరతొలగించ బడినపుడు, మానవుడీ భగవంతునితో ముఖాముఖి మాట్లాడతాడు. అతని వాణిని వింటాడు. అతని వెలుగును స్వీకరిస్తాడు. అతని శక్తితో, శక్తిలో పనిచేస్తాడు. పుట్టుకలేని, సనాతనుడైన భగవంతునిలోనికి దేహధారియైన మానవుని పరమోద్ధరణ సాధ్యమౌతుంది. ఇపుడతడు భగవంతునితో నివసిస్తూ, తన సర్వచేతనను అతనిలోనికి అర్పించి వేయ సమర్థుడౌతాడు. దీనినే గీత ఉత్తమలేక పరమ రహస్యమని చెప్తుంది (4-3). కొంతమంది తమ మానవ భావంలోనే నివసిస్తూ తమను గమనిస్తూ సూచనలిస్తూ, నడుపుతుండే దివ్యవిజ్ఞానం (Gnosis) యొక్క కొంచెం శక్తి, ప్రకాశం, లేక ప్రేమను పొంది ప్రపంచం లో నాయకులౌతారు. అలాగాక, మానవునిలోని భగవంతుడు మానవ చేతనను[1] ఆంశికంగానో, పూర్ణంగానో ఆవహించి, ప్రత్యక్షంగా జగ ద్గురువు, ఆచార్యుడు, నాయకుడుగా అయి తన దివ్య విజ్ఞానం నుండే ఎప్పడు సరాసరి వ్యవహరిస్తాడో, అప్పడతడు
అభివ్యక్తమైన అవతారం (16-వ వ్యాసమున అభివ్యక్తమైన అవతారపు స్థాయిని ఇంకో మెట్టు పెంచుతారు) లోపలి భగవంతుడు, నారాయణుడని చెప్పబడే మానవునిలోని నిత్యావతారం. మానవరూపంలో అతని అభివ్యక్తి, బాహ్యజగత్తులో అతని సంకేతం, వికాసం అవుతాడు.

5. లోపలి కృష్ణుడే మనకు ముఖ్యుడు:

అవతారతత్త్వాన్నిలా అర్థం చేసుకొన్నపుడు, మన ప్రస్తుత విషయమైన గీత, మూల బోధనకోసం గాని, సామాన్య ఆధ్యాత్మిక జీవనంకోసం గాని, అవతారంయొక్క బాహ్యరూపానికి అల్ప ప్రాముఖ్యం మాత్రమే ఇస్తుంది. క్రీస్తు చారిత్రకతను గురించి యూరోపులో చెలరేగిన వాదవివాదాలు అంతర్దృష్టి గల భారతీయునికి కాలం వృధా చేయడంగా కన్పిస్తుంది. అతడు దానికి కొంత చారిత్రక విలువనే యిస్తాడు గాని, ఎట్టి మత ప్రాముఖ్యాన్ని దాదాపు ఇవ్వడు. ఆధ్యాత్మిక

---

[1] చైతన్య ప్రభువు ఇట్లు ఆవహింపబడేవాడు - శ్రీఅరవిందుల

అనుభవంచేత లోపలి క్రీస్తును ఎరుగగలిగి, అతని సందేశప్రకాశంలో పైకెగసి జీవిస్తూ శిలువ చిహ్నముగా ఉన్నటువంటి ప్రాయశ్చిత్తంతో నిమ్న ప్రకృతిబారినుండి తప్పించుకొన గలిగినట్లైతే, బాహ్యంగా జోసెఫ్ అనే వడ్రంగికి ఏసు పేరుతో ఒకరు పుట్టారో, లేదో, దానితో మనకేం ప్రయోజనం? అలాగే మనకు ముఖ్యంగా కావలసిన కృష్ణుడు, భగవంతుని సనాతనావతారంగా లోపలనున్న కృష్ణుడేగాని,మానవులకు చారిత్రక గురువు, నాయకుడు అయినటువంటి కృష్ణుడుగాడు.

6. చారిత్రక కృష్ణుడును సత్యమే

కావున గీతా శాస్త్రసారాన్ని అన్వేషించడంలో, కురుక్షేత్రంలో పార్థసారథిగా, అర్జునుని గురువుగా మహాభారతం మనముందుకు దెచ్చి చూపుతున్న మానవ-దివ్య కృష్ణుని యొక్క చారిత్రక సత్యంతో గాక, మనకు ప్రమేయముండేది ఆధ్యాత్మిక మర్మంతోనే. అయినప్పటికీ చారిత్రక కృష్ణుడు నిస్సంశయంగా సత్యం. మున్ముందుగా కృష్ణనామం మనకు ఛాందోగ్యోపనిషత్తులో కన్పిస్తుంది. అచట అతడు బ్రహ్మవేత్తగా, ఆధ్యాత్మిక సంప్రదాయంలో సుప్రసిద్ధుడు. అదే ఉపనిషత్తులో విచిత్ర వీర్యుని పుత్రుడగు ధృతరాష్ట్ర మహారాజు కూడా పేర్కొనబడ్డాడు. ఇక వీరిరువురు మహాభారత వ్యవహారంలో ప్రముఖ పాత్రలు గనుక, వీళ్ళు సమకాలికులనీ, మహా భారత మహాకావ్యం, చారిత్రక పాత్రలతో, జాతి స్మృతిపై దృఢంగా ముద్రపడిన చారిత్రక యుద్ధంతో వ్యవహరిస్తున్నదనే, నిర్ణయానికి మనం రావచ్చు. క్రీస్తు పూర్వశతాబ్దాల్లో కృష్ణార్జునులను మతపరంగా పూజిస్తూండే వారనీ మనకు తెలుసు. ఆ మతమొక ధార్మిక, దార్శనిక సంప్రదాయమని అనుకోడానికి కారణం వుంది. ఈ సంప్రదాయంలో నుంచే గీత తన సూత్రాలలో అనేకమైన వాటిని, తన జ్ఞాన భక్తి, కర్మ సమన్వయపు మూలాన్ని సైతం సేకరించి ఉండ వచ్చు. అంతేగాక మానవ కృష్ణుడు ఈ సంప్రదాయాన్ని స్థాపించిన లేక పునరుద్ధరించినవాడు, లేదా కనీసం దాని మొట్టమొదటి గురువుల్లో ఒకరని అనుకోవడానికి ఆధారం వుంది. గీత యొక్క రూపం, తర్వాత మారినప్పటికీ, అది భారతీయ చింతనా పరంపరలో, చారిత్రక కృష్ణోపదేశం యొక్క పరిణామమునే తెలియజేస్తుంది. అంతేగాక కృష్ణునితోనూ, అర్జునితోనూ, కురుక్షేత్ర సంగ్రామంతోనూ ఉపదేశానికి గల సంబంధం నాటకీయ కల్పనను మించిన సత్యం అవుతుంది. మహాభారతంలో శ్రీకృష్ణుడు రెండు విధాలా-చారిత్రక పాత్రగా, భగవదవతారంగా - చిత్రించబడ్డాడు. కనుక భారతకావ్యం

వ్రాయబడే నాటికే, స్పష్టంగా క్రీస్తుపూర్వం 5-1 శతాబ్దం నాటికే శ్రీకృష్ణుని ఉపాసించడం, అతడు అవతారం అనేది అంగీకరించడం వుంది. అంతేగాక బృందావనంలో కృష్ణుడు బాల్య జీవన కథ లేక గాథకు సంబంధించిన సూచన కూడా మహాభారతంలో వుంది. ఈ బాల్య జీవనం శక్తివంతమైన ఆధ్యాత్మిక సంకేతంగా పురాణాల్లో పెంపొంది, భారతీయుల ధార్మిక చిత్రం మీద ఎంతో ప్రభావం చూపింది. హరివంశ గ్రంథంలో కృష్ణుని వృత్తాంతం కన్పిస్తుంది. అనేక కథలతో నిండివున్నా, ఇదే పురాణ కథనాలకు ప్రాతిపదికగా వుండి వుండవచ్చు.

7. హృదయంలో నిలిచివున్న అవతారానికే ప్రాముఖ్యం:

దీనికంతా విశేషచారిత్రక ప్రాముఖ్యత ఉంది; అయినప్పటికీ మన ప్రస్తుత విషయంలో దీనికెటువంటి విలువాలేదు. గీత మన ముందుంచే దివ్యగురువు యొక్క ఆంతర రూపంతోనూ, జీవుని ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధానికీ, ఆ రూపంగా ప్రసరించే శక్తితోనూ మాత్రమే మనకిపుడు ప్రమేయముంది. మానవరూప అవతారతత్త్వాన్ని గీత ఆమోదిస్తుంది. ఎందుకనంటే "నాకెన్నియో జన్మలు గడిచినవి (4-5), యుగ, యుగమున నేను జన్మింతును (4-8)" - అని భగవానుడు తెలుపు తున్నాడు. అతడు సనాతనడై వుండే, పుట్టుకలేనివాడైవుండీ తన మాయ చేత సంభూతి నియమాలైన పుట్టుట, పెరుగుట, మొదలైన భావాన్ని స్వీకరిస్తాడు; దీనినే జన్మ అంటాం. ఇక్కడ మాయ అంటే బాహ్యంగా పరిమిత రూపాల చొక్కాను ధరించగల అనంత చేతనకుగల అద్భుత శక్తి. కాని గీత ఒత్తి చెప్పేది ఈ బాహ్య రూపాన్ని గాదు. అతీత, విశ్వగత, అంతరంగ భగవంతుడు, అంటే సర్వభూతాల కు మూలం, సర్వ భూతాలకు నియామకుడు (5-29), రహస్యంగా మానవుని లోపల హృదయంలో నివసించే భగవంతుడు. ప్రచండ, ఆసురిక తపస్సు చేయువాడు లోపల ఉన్న నన్ను బాధపెడ్తాడు (17-6); మానవ శరీరంలో నివసిస్తున్న నన్ను అవమానించేవాళ్ళు పాపులు (9-11); హృదయంలో ఉండేనేను భక్తుని అజ్ఞానాంధకారాన్ని సముజ్జ్వల జ్ఞాన దీపంతో నాశనం చేస్తాను (10-11) - అని చెప్పిన వాడు అంతరంగంలోఉన్న భగవంతుడే, హృదయంలోని సనాతన అవతారమే. ఇతడు జీవితార్థాన్ని, దివ్యకర్మ రహస్యాన్ని తేటతెల్లంచేస్తాడు. దివ్యజ్ఞానం, ఉపదేశాల వెలుగునిస్తాడు. అంతేగాక మానవాత్మ ప్రపంచ రహస్యాన్నెదుర్కొని, దారి తెలియక పరితపించే సమయంలో, అతనికి బలాన్ని, విశ్వాసాన్ని కలిగించే పలుకును పలుకుతాడు. విగ్రహం ద్వారాగాని, అవతారాల నుపాసించడం ద్వారాగాని, గురువును, లోపలి

గురువుకు ప్రతినిధిగా భావించి, పూజించుటంతోగాని, భారతీయుల ధార్మిక చేతన ఈ ఆంతర భగవంతుణ్ణే సమీపంచ గోరుతోంది. వీటిద్వారా అంతర్వాణిని విని, రూపంలేని వాని రూపాన్ని ఆవిష్కరించు కొని, అప్పడు అభివ్యక్తమయ్యే దివ్యశక్తి, ప్రేమ, జ్ఞానాలతో భక్తుడు వ్యహరించ ప్రయత్నిస్తాడు.

8. కృష్ణుడు సారథ్యం వహించడంలోని రహస్యం:

రెండవ విశేష మేమిటంటే మానవ కృష్ణుడు భారతమహా యుద్ధానికి, బాహ్యంగా నాయకత్వం వహించకుండా, దాని వెనుక దాని రహస్య కేంద్రంగా వుండి, అజ్ఞాతంగా దానిని నడుపుతాడు; కృష్ణుని సారథ్యం, కత్తిపట్టని సారథ్యం, ఈ సత్యానికి లక్షణం, దాదాపు సంకేతం కూడా. ఆ యుద్ధం, వ్యక్తులు, జాతులు, అందరు పాల్గొనిన ప్రపంచమహా యుద్ధం. వాళ్ళల్లో కొందరు స్వీయ లాభం లేకుండానే ఒక ఉద్యమ సహాయకులుగా పాల్గొన్న వాళ్ళు. వీరికి మానవ కృష్ణుడూ విరోధే. అతడు వీళ్ళ వ్యూహాలను తారుమారు చేసి వారిని హతమార్చిన వాడయ్యాడు. వీళ్ళకు కృష్ణుడు ప్రాచీన వ్యవస్థకు నిప్ప పెట్టిన అధర్మ ప్రేరకుడిగా కన్పిస్తాడు. మరికొందరు ఉద్యమాన్ని పూర్తి చేసే ప్రతినిధులుగా యుద్ధం లో పాల్గొన్న వాళ్ళు. వీళ్ళకు కృష్ణుడు సచివుడు, సహాయకుడు, మిత్రుడు. ఎచట ఉద్యమ కర్మ తన సహజగతి ననుసరిస్తుందో, లేక ఎక్కడ శత్రువులు పెట్టే బాధల వలన తన పక్షం వాళ్ళు అగ్ని పరీక్షలకులోనై, తద్వారా తర్వాత పాలకులుగా కావడానికి సిద్ధం కావలసివుందో, అచట కృష్ణుడు కన్పించడు, ఒక వేళ కన్పించినా కొంచెం ఓదార్చడానికే కన్పిస్తాడు. కాని ప్రతి సంకటం లోనూ అతని అదృశ్య హస్తం అనుభూత మౌతూనే ఉంటుంది. (ద్రౌపదికి వలువలిచ్చిన హస్తం); అయితే అది అదృశ్యంగా వుంటుంది గనుక, అందరూ స్వయంగా తామే కార్యకర్త లమని ఊహించుకొంటారు గాని, ఉపకరణాలం మాత్రమేనని తెలుసు కోలేరు. కృష్ణుని ప్రాణమిత్రుడు, ప్రధాన ఉపకరణం అయినటువంటి అర్జునుడు కూడా ఈ విషయాన్ని తెలుసుకోలేక పోయాడు. తన దివ్యసఖుని యథార్థ రూపాన్ని తెలుసుకోలేకపోయాడు. అర్జునుడు, కృష్ణుడందించిన జ్ఞానంనుండి హితోపదేశాన్ని, అతని శక్తినుండి సహాయాన్ని పొందినప్పటికీ, అతనిని ప్రేమించి, ప్రేమించబడినప్పటికీ, అతని దివ్య స్వరూపం తెలియకుండానే, సాక్షాత్తు ఆరాధించినప్పటికీ, అర్జునుడు కృష్ణునిచేత చివరివరకు అందరిలాగానే తన అహంకారం తోనే నడుపబడ్డాడు. పరిస్థితులు విషమించి, సర్వమూ, కురుక్షేత్రంలో,

భయంకర సంగ్రామరూపం ధరించగా, తనతోబాటు, యుద్ధ భవిత వ్యాన్ని గూడ తేల్చే రథంలో, ఇప్పటికూడా యోధుడుగా గాక, సారథిగానే కృష్ణుడు పాదం పెట్టే చివరి క్షణం దాకా అతడు తాను కావాలను కొన్నవారికి గూడా తానేమిటో చెప్పలేదు.

9. సమస్తక్రియా దివ్య గురువు పరిధిలోనిదే:

ఇలా మానవ జాతితో (లోపలి) భగవంతుని వ్యవహారానికి, మానవ కృష్ణుడు ప్రతీకలా తయారవుతున్నట్లు కన్పిస్తున్నాడు. ఎందుకనంటే, మనల్ని, మన అహంకార జ్ఞానాల ద్వారా లోపల ఉన్న భగవంతుడు నడుపుతున్నట్లే, బాహ్య కృష్ణుడు గూడా అర్జునుడు మొదలైన వాళ్లను చివరి క్షణం దాకా, వాళ్ల వాళ్ల అహంకార జ్ఞానాల ద్వారానే నడిపాడు. ఇందుచేత మన కర్మలకు మనమే కర్తల మనుకొంటాం. మనకు లభించే ఫలితాలకు మనమే కారణమని గర్వపడతాం. ఇక మన కర్మ ప్రేరణను గురించి మనకేమీ తెలియనట్లే, ఏదో ఒక వెలుగు లేక శక్తి ఆ ప్రేరణకు మూలమని మనకెప్పుడైనా అస్పష్టంగా అన్పిస్తూ ఉంటుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు ఆ మూలం మానవ మూలమేనని అన్పిస్తుంది. (కృష్ణుడు అర్జునునకు మానవుడిగానే అన్పించాడు) ఆ మూలస్వరూపాన్ని తెలియకుండానే, ఆరాధిస్తాం కూడా. బాహ్యరూపం వెనుక ఉండే స్వరూపాన్ని - విశ్వరూపాన్ని - గాంచి చకితులమయ్యే దాకా ఇలాగే చేస్తుంటాం. ఆంతరజీవితం విషయంలోనే గాక, సమస్త జీవనక్రియలో గూడా అవతార భగవంతుడు వ్యవహరిస్తాడు. మనకు అంతుబట్టని ప్రపంచం యొక్క, అస్పష్టగతికి సంబంధించిన సమస్యలను గూడ అతడు తన చేతిలోనికి తీసుకొంటాడు. లౌకిక కర్మకు సంబంధించిన క్లిష్ట సమస్యను పరిష్కరించే సందర్భం నుండే గీతోపదేశం వెలువడింది. అదే దాని విశిష్టత. కాబట్టే గీత కర్మ సిద్ధాంతం, ప్రముఖమైందిగా, ఎంతో ఉన్నతమైందిగా కన్పిస్తుంది. కర్మపై ఇటువంటి సునిశిత విశ్లేషణ ఇతర భారతీయ శాస్త్రాల్లో కన్పించదు. గీతలోనేగాక, భారతంలో ఇతర ప్రకరణాల్లో కూడా కృష్ణుడు కర్మావశ్యకతను గట్టిగా ప్రవచిస్తాడు. కాని గీతలో మాత్రమే అతడు కర్మరహస్యాన్ని, మనం చేసే కర్మ వెనుక నున్న మూలాన్ని ప్రకటించాడు.

10. గీతాగురువు కర్మాధీశ్వరుడు.

కృష్ణార్జునులకు, అనగా దివ్యాత్మ మానవాత్మలకు గల సంకేత రూప సఖ్యం ఇతర భారతీయ గ్రంథాల్లో గూడ వర్ణించబడింది. 1. ఇంద్రుడూ, కుత్సుడూ ఒకే రథంలో ఆసీనులై స్వర్గానికి పయనించారు.

2. కఠోపనిషత్తులో ఒకే వృక్షం మీద నివసించు రెండు పక్షుల సంకేతం (Symbol) గలదు. 3. జ్ఞానం కోసం కలసి తపస్సు చేసిన నర నారాయణ ఋషుల రెండు రూపాలు, ఈ మూడు రూపకాల్లోనూ, దేనిలో, గీత ప్రకారం (4-33), సర్వకర్మ పరిసమాప్త మౌతుందో, అట్టి జ్ఞానమే లక్ష్యం. కాని గీతలో కృష్ణార్జునుల సఖ్యానికి లక్ష్యం జ్ఞానానికి దారితీసే కర్మ, అంతేగాక దివ్య జ్ఞాత అంటే భగవంతుడే ఇచట కర్మక్షేత్రంలో ప్రత్యక్షమౌతాడు. ఇచట కృష్ణార్జునులు - దేవుడు, మానవుడు - ఒక ప్రశాంతాశ్రమంలో ధ్యానం చేస్తూగాక, భీషణ యుద్ధ రంగంలో శస్త్రాస్త్ర సంఘట్టనాల మధ్య, సంగ్రామ రథంలో సారథిగా, రథిగా కలిసి దర్శనమిస్తారు. కాబట్టి గీతాగురువు జ్ఞాన ప్రపంచంలో మాత్రమే గాక తనను ఆవిష్కరించుకొనే మానవునిలోని భగవంతుడేగాక, మన కర్మ ప్రపంచ మంతటినినడిపే మానవునిలోని భగవంతుడు గూడా అవుతాడు; ఇతని చేతే, ఇతని కోసమే మన మానవ జాతి అంతా మనుగడ సాగిస్తోంది. పెనగులాడుతోంది. ఇంకా శ్రమిస్తోంది. ఇతని దిశగానే మానవజీవన మంతా పయనిస్తోంది. పురోగమిస్తోంది. ఇతడు కర్మ యజ్ఞాల రహస్య ప్రభువు, సర్వమానవుల సుహృదుడు.

మానవ శిష్యుడు

1. దివ్యగురు రేఖాచిత్రము

కావున గీతయొక్క దివ్యగురు వట్టివాడు, సనాతనావతారము, మానవ చేతనలోని కవతరించిన భగవంతుడు, సర్వభూతముల హృదయమునం దాసీనుడైన ఈశ్వరుడు (18-61); తన సత్తయందు తాను అభివ్యక్తముచేసిన ప్రపంచమహాక్రియను దృశ్య, స్పృశ్యములగు రూపములు, శక్తులు, మరియు ప్రవృత్తుల తెరవెనుకనుండి అతడు నడుపును; అటులే వ్యక్తిగతముగా తెరవెనుకనుండి మన సమస్త చింతన, క్రియ మరియు హృదయాన్వేషణలను త్రిప్పచుండును. మనమీతెరను చీల్చివేసి, మన బాహ్యాత్మ వెనుకనున్న (దివ్యగురురూపమగు) ఈ వాస్తవాత్మను పొందగలిగినపుడు; మన సత్తయొక్క ఈ సత్యప్రభువు నందు మన సమస్తసత్తను చూడగిలిగినపుడు; ఏకమాత్రము, వాస్తవమునగు ఈ పురుషునికి, పురుషునిలోనికి మన వ్యక్తిత్వమునంతను సమర్పించి వేయగలిగినపుడు; సదా చెదరిపోవుచు, తిరిగి సదా

కూడుకొనుచునుండు మన మానసిక క్రియలను ఇతని పూర్ణప్రకాశములో లీనముచేయగలిగినపుడు; చంచలము, ప్రయాసగ్రస్తమునగు మన సంకల్పమును, చేష్టలను ఇతని వ్యాపక, జ్యోతిర్మయ, అవిభక్త మహాసంకల్పమునకు నివేదించగలిగినపుడు, మన విక్షిప్త, బహిర్ముఖ కామనలు, మరియు భావావేగములను ఇతని స్వయంసిద్ధానందము యొక్క పూర్ణతలో సన్యసించి, ఆ సన్యాసముచేతనే వానిని తృప్తి పరచగలిగినపుడు-అపుడు మన ఊర్ధ్వముఖ ప్రయత్నము యొక్క క్లేశమంతయు సంతృప్తసాఫల్యము నందు ఉపశమించును, ఇతడే జగద్గురువు; ఇతరుల అత్యున్నతోపదేశ మంతయు ఇతని సనాతనజ్ఞానము యొక్క వివిధ ప్రతిబింబము మరియు అంశికవచనము మాత్రమే; ఇతని వాణికే మన ఆత్మశ్రుతి మేల్కొనవలెను.

౭. అర్జునుడు మానవ ప్రతినిధి

అర్జునుడు, యుద్ధరంగమున ఉపదేశమును బొందు శిష్యుడు, ఈ భగవద్భావనకు ప్రతిరూపము; ఇతని కింకను జ్ఞాన మబ్బలేదు, కాని జ్ఞానమబ్బుటకు అర్హత గడించిన సాధక మానవుల కితడు ప్రతినిధి (నమూనా) - మానవుని యందలి ఉన్నత దివ్యాత్మతో సన్నిహిత సఖ్యము గలిగి ప్రపంచమునందు కర్మ చేయుటచే నితని కీ అర్హత అబ్బినది. గీతయు, గీతకు మాతృకయగు మహా భారతము సైతము అంతర జీవనమును చిత్రించు ఒక రూపకము, దీనికి బాహ్యమానవజీవనము మరియు క్రియతో నెట్టి సంబంధము లేదు: అంతరాత్మకును. మనలోపల మనపై నధికారము కొరకు పెనగులాడు శక్తులకును మధ్య జరుగు యుద్ధములను మాత్రమే అవి తెలుపును-అని వ్యాఖ్యానించు ఒక పద్ధతి గలదు. మహాభారతముయొక్క సామాన్య స్వభావముగాని, వాస్తవ భాషగాని యీ దృష్టిని పోషించదు, మరియు దీనికే ప్రాముఖ్యమిత్తుమేని, ఇది గీతయొక్క సరళ, దార్శనిక భాషను క్లిష్టము, అయోమయము గావించును. వేదభాషయు, కొంతవరకు పురాణభాషయు సంకేతాత్మకమైన, తెరవెనుక నుండు సూక్ష్మవస్తువుల రూపకములతోను, స్థూలచిత్రణలతోను నిండియుండును; కాని గీత స్పష్టపదములలో వ్రాయబడి, మానవ జీవితము లేవనెత్తు పెద్దపెద్ద నైతిక, ఆధ్యాత్మిక కఠినతలను పరిష్కరింప ప్రతిజ్ఞ చేయును. కావున స్పష్టమగు గీతాభాషను, భావమును విరిచి విరిచి, మన కల్పనను

బోషించుకొనుట భావ్యముగాదు. కాని ఈ దృష్టిలో ఈ మాత్రపు సత్యమున్నది; గీతాసిద్ధాంత సన్నివేశము (లోపలి విషయమును సూచించు) ఒక సంకేతము గాకపోయినను, అది (అందరికి వర్తించు) ఒక ఆదర్శము (నమూనా); అట్లు గానిచో సన్నివేశమునకు, సిద్ధాంతమునకు నెట్టి సంబంధము నుండదు. అర్జునుడిచ్చట జనులు, జాతులు పాల్గొనుచున్న ఒక ప్రపంచ మహా సంగ్రామము యొక్కయు, భగవంతుడే నడుపుచున్న ఒక మహోద్యమము యొక్కయు ప్రతినిధి మానవుడు. కర్మ ప్రధాన మానవులు ఒక్కొక్కపుడు తమ కర్మ విషయమున అత్యుత్కట, అతిభీషణ సంకటములోబడి, జీవనసమస్య నెదుర్కొందురు, ఆధ్యాత్మిక స్థితితో, లేక కేవల నైతికాదర్శనముతో సైతము జీవనమునకు గల బాహ్య విరోధము వలన భ్రాంతచిత్తు లగుదురు: అట్టివారికి అర్జును డాదర్శము.

3. అర్జునుడు కర్మియే గాని మౌనిగాడు

దివ్యకృష్ణుడు సారథికాగా, నదే రథమున అర్జునుడు యోధుడు. వేదము నందును మన కీ రూపకము (image) తగులును : మానవాత్మయు, దేవుడును ఒకే రథమున స్వారి చేయుచు, యుద్ధము ద్వారా ఒక సమున్నతాకాంక్షాగమ్యమునకు పురోగమింతురు. కాని అచ్చటి పయనము ఒక శుద్ధ అలంకారము మఱియు సంకేతము. అచ్చటి దేవుడు ఇంద్రుడు, ప్రకాశము మఱియు అమృతత్వముల లోకమునకు అధిపతి; దివ్యజ్ఞానశక్తియగు ఈ ఇంద్రుడు అనృతము, అంధకారము, పరిమితత్వము, మర్త్యత్వముల సంతానముతో యుద్ధము సలుపుచున్న మానవ సాధకుని సాహాయ్యార్థము దిగివచ్చును; ఇచ్చటి యుద్ధము మన సత్తయొక్క ఊర్ధ్వలోక మార్గమున కడ్డువచ్చు ఆధ్యాత్మిక శత్రువులతో; ఇక దీని గమ్యమొక సువిశాలసత్తా భూమిక, ఇది పరమసత్యము యొక్క తేజోవిరాజమానము, ఇంద్రపాలితమును; సంసిద్ధి బొందిన అంతరాత్మ ఇచ్చట సచేతనామృతత్వ మనుభవించును. పోగా ఇచ్చటి మానవాత్మకుత్సుడు, అనగా శబ్దార్థమును బట్టి, ఋషి - జ్ఞానము నపేక్షించు సాధకుడు; ఇతని తండ్రి అర్జునుడు - తెల్లనివాడు, తల్లి స్విత్ర - తెల్లనిది; అనగా నీ కుత్సుడు సాత్త్వికము మఱియు ప్రకాశపూర్ణమునగు అంతరాత్మ, ఇట్టి ఆత్మ దివ్యజ్ఞానము యొక్క సంతతవైభమునకు ఉన్మీలితమై యుండును. చివరకు ఆ రథము ప్రయాణాంతమగు ఇంద్రుని స్వధామము చేరుకొనినపుడు, కుత్సుడు తన దివ్య సఖునితో సంపూర్ణ సాదృశ్యములోనికి పెరిగియుండును;

వీరిని, వీరు వీరని తెలిసికొనిన ఇంద్రుని సతియగు ఒక్క శచీదేవికే సాధ్యము, ఏలన ఆమె "ఋత-చేతన" (Truth-Conscious). ఈ రూపక విషయము స్పష్టముగా మానవుని అంతరజీవనము; ప్రవర్ధమాన జ్ఞాన ప్రకాశముచేత మానవుడు సనాతన భగవంతుని సాదృశ్యములోనికి పెరుగుట నీ రూపకము తెలుపును. కాని గీత కర్మనుంచి ఆరంభించును, మఱియు నర్జునుడు కర్మిగాని, జ్ఞానికాడు; యోద్ధగాని, ముని లేక మేధావి గాడు.

4. అర్జునుని కర్మస్వరూపము ఆదినుండియు స్పష్టమగును

గీతారంభము నుండియు శిష్యుని ఈ ప్రత్యేక స్వభావము సూచింపబడి, మఱల మఱల చెప్పబడును. తాను ఆచరించవలసిన ఘోర సంహారభావమునకు అతడు మేల్కొనిన రీతియందును, అతని మనస్సులో నుదయించు అనంతర ఆలోచనలందును, సర్వానర్థము నుండియు అతనిని విముఖుని గావించిన దృక్కోణము మఱియు మానసిక ప్రేరణలయందును అతని స్వభావము తొలుత వ్యక్తమగును. ఆ ఆలోచనలు, దృక్కోణము, ప్రేరణలు అట్టి జీవన సమస్య నెదుర్కొనిన ఒక దార్శనిక లేక గంభీర మననాత్మక లేక ఆధ్యాత్మిక స్వభావమునకు జెందవు. ఇవి వ్యావహారిక లేక ఫలపరాయణ మానవునికి, భావిక, ఇంద్రియాధీన, నైతిక, మఱియు బౌద్ధిక పురుషునికి జెందునని చెప్పవచ్చును; ఇట్టి మానవుడు గంభీర, మౌలికచింతనకు గాని, లోతులను కనిపెట్టుటకుగాని అలవడి యుండడు, ప్రత్యుత ఉన్నతము, కాని రూఢమగు ఆలోచనా ప్రమాణములకును, మార్పులు మఱియు కష్టములను ఆత్మ విశ్వాసముతో దాటుటకును అలవడి యుండును. మఱియు తన ప్రమాణములు తనకిపుడు పనికిరాలేదనియు, తనయందును, తన జీవితమునందును తనకు గల విశ్వాసాధారము ఒక దెబ్బతో కొట్టివేయబడినదనియు అతడిపుడు కనుగొనును. ఇదియే అతనిని పైకొనిన సంకట స్వరూపము.

5. అర్జునుడును గుణాధీనుడే

గీతాభాషలో, నర్జనుడును, జనసామాన్యమువలె, గుణాధీనుడు మఱియు అలవాటుచొప్పన, యథారీతి వాని క్షేత్రమునందే చరించును. అయితే అతడు విశుద్ధుడు, సాత్వికుడునై, ఆ మేరకు తన పేరును సార్థకము చేసికొనును. అనగా ఉన్నత, విస్పష్ట సూత్రములు మఱియు ప్రేరణలచే పాలింపబడుచు, తా నెఱింగిన ఉదారతమ ధర్మముచే తన నిమ్నప్రకృతిని అభ్యాసవశమున నియమించుకొనును.

అతనిది ఉద్దండ అసురప్రకృతిగాదు, అతడు తన ఆవేగములకు దాసుడుగాడు; తాను బొందిన శిక్షణ వలన నతడు శాంతుడు, దాంతుడు; తన విధులను తు.చ. తప్పకుండ ననుష్ఠించును; తన కాలము మఱియు సమాజముయొక్క ఉత్తమ సిద్ధాంతములకును, తనకు ఉగ్గుబాలతో నబ్బిన మతము మఱియు నీతి సూత్రములకును దృఢ విధేయుడుగా నుండును. అతనికిని ఇతరులకువలెనే అహంకార మున్నది, కాని అది సాత్విక మగుటచే, కేవలముగా లేక ప్రధానముగా తన ప్రయోజనములు, కామనలు, మఱియు నా వేగములనే గాక, నైతిక ధర్మమును, సమాజమును. ఇతరుల అధికారములను గూడ పాటించును - నైతిక, సామాజిక నియమావళి రూపమగు శాస్త్రము ననునరించి అతడు జీవించును, వర్తించును. అతడు శిరసావహించు ప్రమాణము 'ధర్మము' - ధర్మ మన మతపర, సామాజిక నైతిక ప్రవర్తనా నియమమునకు సంబంధించిన భారతీయుల సామూహిక భావన; విశేషించి, ధర్మమన క్షత్రియ వర్ణము యొక్క పదవి మఱియు కర్మకు వర్తించు నియమము. క్షత్రియుడగు అర్జునుడు ధీరుడు, సంయతుడు, ఉదారుడగు రాజపుత్రుడు మఱియు యోధుడు, ఆర్యజాతినాయకుడు. ఈ క్షాత్ర ధర్మము ననుసరించుచు, సద్గుణ సదాచారముల నెఱింగి, అతడింత వఱకు వచ్చి, అదే ధర్మమిపుడు తన నొక మహోగ్ర సంహారమునకు ప్రధాన పాత్ర గావించినదని ఆకస్మాత్తుగా కనుగొనును - ఈ కరాళ అంతర్యుద్ధమునందు సంస్కృతిసంపన్న ఆర్యజాతులన్నియు పాల్గొనుచున్నవి. ఇది పురుషపుంగవుల నందరిని తప్పక సర్వనాశన మొనరించును, దీనివలన వారి వ్యవస్థిత నాగరికతకే కల్లోల వినాశముల ముప్పు కలుగును.

6. ఇంద్రియముల ద్వారా అర్థ స్ఫూర్తి

అర్జునుడు కర్మ ప్రధాన మానవుడనుటకు మఱియొక లక్షణమేమన, తన కర్మయొక్క అర్థము అతనికి ఇంద్రియ సంవేదలన ద్వారా స్ఫురించును. ఎట్టి గంభీరతరాశయముతోను గాక, సగర్వముగా అధర్మపరులను తేఱిపాఱజూచి, ఆహవఖేలయందు వారిని తుదముట్టించు కోరికతోనే ఉభయ సేనల మధ్య, రథము నిలుపుమని, అర్జునుడు తన సారథి నభ్యర్థించును. అట్లు తేఱిచూచునపుడే, అంతర్యుద్ధముయొక్క అర్థము అతనికి ప్రత్యక్షమగును. ఎట్లు? ఒకే జాతికి మాత్రమేకాక, ఒకే కుటుంబమునకు చెందినవారు

ఎదురెదురుగా నిలిచియున్నారు. సాంఘిక మానవుడెవరిని ప్రియపవిత్రులనుగా భావించునో, అతడట్టి వారితో తలపడి, వారిని వధించవలెను - వారు తాను పూజించిన ధనురా చార్యుడు, తనను లాలించిన పితామహుడు, వరుసనుబట్టి తాతలు, మామలు, తండ్రులు, పుత్రులు, పౌత్రులు-ఈ రక్తసంబంధము లన్నింటిని రణఖడ్గముతో ఛేదించవలెను; ఈవిషయ మతనికి ముందు తెలియదని కాదు, కాని అది అతనికి గ్రుచ్చుకొనలేదు. నాకు హక్కులు గలవు, నా కపరాధము జరిగినది. నేను క్షత్రియుడను గనుక, న్యాయముకొఱకు పోరాడి, అన్యాయమును, అరాజ కాత్యాచారమును రూపుమాపుట నాధర్మ - మను చింతనయే ఇంతదనుక అర్జును నావహించి యుండెను; అతడు సంహారపరిణామము నింతదనుక లోతుగా చింతించలేదు. తన హృదయమును, మఱియు తన ప్రాణకేంద్రమున దాని ననుభవించలేదు. కాని ఇపుడు దివ్యసారధి సంగ్రామార్థమును అతని అంతర్నేత్రమునకు జూపి సాంవేదనికముగా అతని బహిర్నేత్రము ముందుంచగా, అతని, సాంవేదనిక (sensational)'ప్రాణిక' భావిక సత్తయొక్క కేంద్రమునందే కొట్టిన దెబ్బవలె అది అతనికి తగులును.

7. అర్జునుని సంకటముయొక్క అంతస్తులు

దీని ప్రథమ ఫలితము ప్రచండమగునొక సాంవేదనిక మఱియు శారీరక సంకటము; ఇది కర్మవట్లను, దాని స్థూలఫలితములపట్లను, చివరకు జీవితము పట్లను జుగుప్స బుట్టించును. తర్వాత, అహంకారిక మానవాళి తన క్రియయందు అన్వేషించు సుఖ, భోగరూపమగు ప్రాణిక లక్ష్యమును అతడు నిరాకరించును; విశేషించి, క్షత్రియుని, ప్రాణికలక్ష్యమగు, విజయమును,శాసనమును, అధికారమును ప్రజాపాలనమును అతడు త్యజించివేయును. ధర్మము పేరిట జరుగు నీయుద్ధము వాస్తవముగా తనకొఱకు, తన భోగముకొఱకు, తన రాజ్యము కొరకుగాదా? కాని ఇంత మూల్యము చెల్లించి పొందదగిన వస్తువులు గావివి. ఏలన జాతీయ, సామాజిక జీవనమును సరిగా నిర్వహించు నిమిత్తమే తప్ప, స్వత: వీని కెట్టి విలువయు నుండదు. మఱియు తనవారిని చంపి, తనవారికొఱకు ఉద్దేశించిన ఈలక్ష్యములనే తాను చంపినవాడగును (1-33). దీనికి పిమ్మట అతని భావముల అక్రోశము వినబడును: ప్రతిపక్షమున నున్న వారు "స్వజనులు" (1-37). పృథివీనిమిత్తముగాని, త్రైలోకరాజ్యము నిమిత్తము గాని

ఎవరు వీరిని వధింపగోరును (1-35)? ఇట్టి కృత్యమునకు బిమ్మట జీవితమునం దేమి సుఖముండగలదు? తనపట్ల తనకెట్టి తృప్తి యుండగలదు? అహో! ఇదంతయు నొక భయంకర పాపము (1-36) - అని చెప్పి ఇపుడతని నైతిక భావము మేల్కని, అతని సంవేదనలు మఱియు భావముల తిరుగుబాటును సమర్థించును. అది పాపము, పరస్పర సంహనన మునందు ధర్మము నుండదు, న్యాయము నుండదు; విశేషించి ఎవరిని చంపవలెనో, వారు పూజార్హులు, ప్రేమాస్పదులు గావున, వారిపట్ల గల పవిత్రభావముల నతిక్రమించుట ధర్మ మెట్లగును? నికృష్టమగు నేరమే యగును. పరిస్థితి నీ దశకు దెచ్చిన అపచారము, ఆక్రమణము, పాపారంభము, లోభాపరాధము, స్వార్థావేశము-అన్నియు ప్రతిపక్షమునుండియే వచ్చిన వను కొందము, అయినను ఇట్టి పరిస్థితులందు అన్యాయమును సాయుధముగా నెదిరించుట వారి పాపమును మించిన పాపమే యగును. ఏలన వారు లోభాంధులు గనుక వారికిది దోషమనియే తెలియదు; కాగా మనకిది దోషమని తెలియునుగాన తెలిసియే పాపమాచరించిన వారమగుదుము. మఱియు దేనికి పాపాచరణము? కులధర్మమును, సంఘ ధర్మమును, జాతి ధర్మమును రక్షించుటకా? ఈధర్మములే జాతి అంతర్యుద్ధ పిశాచికి ఆహారమగును; కులము నష్టప్రాయమగును, జాతి శీలము చెడును, వర్ణసంకరమగును; సనాతన జాతి ధర్మములు, కుల నైతిక ధర్మములు మాసిపోవును (1-43). జాతి వినాశము, ఉన్నత సంప్రదాయముల అవసాదము, నైతిక పతనము, అట్టి అపరాధులకు నరకప్రాప్తి - ఇవి మాత్రమే ఈ వికృత గృహ కల్లోలమునకు సంభవమగు వాస్తవఫలితములు (1-44) "కావున", అర్జునుడు గొంతెత్తి పలుకును, "శస్త్రపాణులగు దుర్యోధనాదులు నిరాయుధుడు, నిష్ప్రతీకారుడనగు నన్ను వధించుటయే నాకెక్కువ క్షేమకరము. చేయను నేను యుద్ధము." (1-46,47).

8. అర్జునుడు కర్మధర్మమును మాత్రమే కోరును.

కావున ఈ అంతఃసంకటము యొక్క స్వభావము మేధావిలో నుదయించు ప్రశ్నపరంపర గాదు; అది జీవితముయొక్క మిథ్యారూపముల నుండి పరావర్తనము (recoil) గాదు; అది వస్తుతత్త్వమును, జీవితార్థమును, నిగూఢ ప్రపంచ ప్రహేళికకు పరిష్కారమును అన్వేషింపగోరి దృష్టిని లోనికిమరలించుటయు గాదు. పోగా నది ఇంతదనుక కర్మతోను, దానిప్రచలిత ప్రమాణములతోను

తృప్తిపడియున్న మానవుని సాంవేదనిక, భావిక, నైతికవిద్రోహము (తిరుగుబాటు). ఏలన ఇపుడా ప్రమాణములే అతనినొక వికృతకల్లోలములోనికి జారవిడిచినవని అతనికి దెలియవచ్చెను. అవి ఇపుడు పరస్పరము విరోధించుకొనుచు, నిలుచుటకు ఏ ఆధారమును, అవలంభించుటకు ఏప్రాపును - "ధర్మమును" మిగుల్చలేదు. కర్మప్రధాన మానవున కింతకు మించిన సంకటము, వైఫల్యము, పరాభవము మఱియొకటుండదు. వస్తుతః ఈ విద్రోహము కడు సాధారణము మఱియు సహజము; సాంవేదనికముగా, నది భయము, జాలి, జుగుప్స పెనగొనిన ఒక ఉద్వేగము; ప్రాణికముగా, నది జనమాన్యము, పరిచితమునగు కర్మాశయము లందును, జీవితలక్ష్యములందును అభిరుచిని, విశ్వాసమును గోల్పోవుట; భావికముగా, నది సాంఘిక మానవుని అనురాగము, ఆదరము, కుటుంబ సుఖకామన, మఱియు తృప్తిరూపమగు సాధారణభావములు తమను చెఱబట్టు కఠోరకర్తవ్యము నుండి విముఖమగుట; నైతికముగా నదిపాపము, నరకము, రక్తసిక్త భోగముల (2-5) నిరాకరణమునకు సంబంధించిన ప్రాథమిక చిత్తవృత్తి, చివరకు వ్యావహారికముగా, నది కర్మప్రమాణములు కర్మఆశించు వ్యావహారిక ఫలితములనే నాశనముచేయు యుద్ధములోనికి దింపినవను చింత. కాని ఈ విద్రోహము యొక్క పూర్ణఫలిత మేమన, అర్జునుని ఆపాదమస్తకము ముంచెత్తిన ఒకడు దేనిని ఊతగా ధరించునో, ఏది వస్తువులను సంఘటితముగా ధరించునో, అది ధర్మము; అది స్వభావనియమము, కర్మప్రమాణము, జీవన నిబంధనము.

- శ్రీ అరవిందుడు

ఒక అంతరశూన్యత; అతని చేతనసత్త యంతయు - బుద్ధి, హృదయము, ప్రాణమే గాక, సర్వసత్తయు - భ్రమకు వశమై ఎచ్చటను, పనికివచ్చు నొక కర్మ ప్రమాణమును, అనగా ధర్మమును గనజాలకున్నది (2-7). ఈ కారణము చేతనే అతడు శిష్యుడుగా శ్రీ కృష్ణునాశ్రయించును; ఆచరణ దృష్ట్యా అతడిట్లు అభ్యర్థించును; నేను పోగొట్టుకొనిన దానిని నాకిమ్ము, ఒక యథార్థధర్మమును ఒక నిర్దిష్ట కర్మనియమమును, నేను తిరిగి నమ్మకముగా నడువగల ఒక మార్గమును జూపుము. అతడు జీవనరహస్యము గాని, జగద్రహస్యమును గాని, దీనికంతటికి అర్థమును గాని, ప్రయోజనమును గాని కోరడు, అతడు కోరునది ధ-ర్మ-ము.

౨. కృష్ణుడు మాత్రము ధర్మాతీతమునకు నడుపును.

అయినను సరిగా నీ రహస్యమునకు తన శిష్యుని నడుపుటయే పరమగురుని ఉద్దేశ్యము; ఏలన భగవంతుని యందు సచేతనముగా నివసించుచు, ఆ చేతన నుండియే కర్మచేయుటయను ఏకైక, విశాల, వ్యాపక నియమమును తప్ప, తక్కిన ధర్మము లన్నియు విడచివేయవలెననియే ఉపదేశఫలితము (18-66). కావున కర్మను నిర్ణయించు సాధారణ ప్రమాణములపై అతని తిరుగుబాటునకు తిరుగులేదని తెలిసికొని, దివ్యగురువు ఆత్మస్థితికి సంబంధించియే ఎక్కువ చెప్ప నారంభించును గాని, కర్మకు సంబంధించిన బాహ్య నియమమును గురించికాదు. అర్జునుడు ఆత్మయందు సముడైయుండవలెను (2-15); కర్మఫలమును త్యజించవలెను (2-47). పుణ్యపాపములకు సంబంధించిన బౌద్ధిక భావముల నతిక్రమించవలెను (2-50); మనస్సును సమాధిస్థము గావించి, అనగా భగవంతుని యందే స్థిరముగా నిలచి అట్టి యోగమునందు నివసించవలెను, కర్మచేయవలెను (2-53). అర్జునుడీ ఉపదేశముతో తృప్తిజెందడు; ఈ యోగస్థితి మానవుని బాహ్యక్రియనెట్లు మార్చునో, అతని మాటపై, నడతపై దాని ఫలిత మెట్లుండునో - అర్జునుడు తెలిసికొన గోరును. కాని కృష్ణుడు కర్మ వెనుకనున్న ఆత్మస్థితిని గురించియే ఇంకను, చెప్పునుగాని కర్మను గురించి కాదు. నిష్కామసమతయందు బుద్ధిని స్థిరముగా స్థాపించుటయే ఏకమాత్రావశ్యకత (2-56...) కాని ఇచ్చట తాను గోరిన కర్మ నియమము లేకపోగా, కర్మనిషేధమే గన్పించునుగాన, అర్జునుడసహనముతో బైటపడి అడుగును - "బుద్ధి కర్మకంటెను శ్రేష్ఠమని నీ మతమగుచో, స్వభావముచేతనే ఘూరమగు ఈ కర్మయందెందుకు నన్ను నియోగించుచున్నావు? మిశ్రవాక్యము చేత నా బుద్ధిని మోహింపజేయుచున్నట్లున్నావు; దేనివలన శ్రేయమును బొందగలనో, నిశ్చితముగా నట్టిదానిని చెప్పుము" (3-1,2). ఇట్లు కర్మ ప్రధాన మానవుని దృష్టిలో తాత్త్విక చింతనుకుగాని, అంతర జీవనమునకుగాని, స్వతః ఎట్టి విలువ యుండదు; ప్రపంచ జీవనమునకుగాని, ఆవశ్యకముగుచో, దాని పరిత్యాగమునకుగాని ఒక ప్రమాణము నివ్వగలిగిన మేరకే వానికి విలువ; ఏలన పరిత్యాగముకూడ ఒక స్పష్టమైన క్రియయే. కాని ప్రపంచమున జీవించుచునే, కర్మచేయుచునే, దానికి పైగా నుండుట - ఇది "మిశ్రము," విమోహకమునగు వచనము, దీని మర్మమును గ్రహించు సహన మతనికి లేదు.

10. స్వధర్మమా? పాపము మాటేమిటి?

అర్జునుని తక్కిన ప్రశ్నలును, పలుకులును అదే స్వభావము మఱియు శీలమునుండి ఉద్భవించును. ఒకసారి ఆత్మస్థితి కుదురుకొనినపుడు కర్మలో నెట్టి పైమార్పు నుండ నవసరము లేదు. అనగా పరధర్మముకంటె స్వధర్మము దోషయుక్తమైనను, స్వధర్మమునుబట్టియే చేయవలెను - అని చెప్పినప్పుడు అర్జునుడు కలతచెందును. స్వభావధర్మమా! తనను వేధించుచున్న పాపము, మాటేమిటి! బలాత్కరించినట్లు, బలాత్కరించి, మానవుని సత్సంకల్పమును కొట్టివేసి, పాపములోనికి మెడబట్టి త్రోయున దీస్వభావము గాదా? (3-35,36) ఇంకను, నే నీ యోగము పూర్వము సూర్యున కుపదేశించితిని. కాని అది ఈ లోపున నశించిపోగా, నీకు మఱల ప్రవచించు చున్నాను అని కృష్ణుడు చెప్పినపుడు అర్జునుని వ్యావహారిక బుద్ధి కది అంతుబట్టలేదు (4-3) ఇది ఎట్లు సంభవము? - అని అతడు ప్రశ్నించగా తఱచుగా ఉదాహృతము, సుప్రసిద్ధమునగు వచనమును భగవానుడు ప్రవచించును; ఇది అవతార తత్త్వమును, ప్రయోజనమును మనకు దెలుపును (4-6,8) కర్మయోగమును, కర్మసన్యాసమును సమన్వయపఱచుచు, కృష్ణుడింకను పలుకుచున్న వచనములచేత మఱల అర్జునుడు తికమకపడి, ఇట్టి "మిశ్ర" వాక్యముగాక, పరమశ్రేయమునకు బాటయగు ఒకే మాటను చెప్పుమని అర్థించును (5-1) తాను సాధించవలసిన యోగమెంత దుస్సాధ్యమో గ్రహించినపుడు, మానసిక సంకల్పము, అభిరుచి, కామములనుండి కర్మచేయుట కలవడిన అతని వ్యావహారిక ప్రకృతి దాని కఠినతకు భయపడి, మఱల నిట్లడుగును - యోగమును సాధింప ప్రయత్నించి, పరాజయము బొందిన ఆత్మగతి ఏమగును? తాను విడిచివేసిన ఇహజీవనమును, తాను ఆకాంక్షించిన బ్రహ్మచేతనను - రెంటిని గోల్పోయి కరిగిపోవు మేఘమువలె నశించి పోదా? (6-37,38).

11. నేను నీ విశ్వరూపమును చూడవచ్చునా?

అర్జునుని సంశయముల వ్యాకులములు పరిష్కరింపబడి, భగవంతుడే తన ధర్మము గావలయునని అతడెఱింగినపుడు, మఱల నెప్పటివలెనే ఆ భగవన్మూలమునకు తనను నడిపించగల విస్పష్టజ్ఞానము నపేక్షించును. మన సాధారణానుభవమును సమకూర్చు వివిధ భావముల మధ్య భగవంతు నెట్లు వేఱుపఱచి

తెలిసికొనవలెను? (10-17), వేనియందు భగవంతుని గుర్తించి పిమ్మట ధ్యానముచేత అతని సాక్షాత్కారము పొందవచ్చునో, అట్టి భగవంతుని మహావిభూతు లెవ్వియగును? మానవ మనః శరీరముల ముసుగుద్వారా తనతో నిపుడు వాస్తవముగా భాషించుచున్న భగవంతునియొక్క విశ్వరూపము నిపుడే తాను చూడగూడదా? (11-4). అతని చివరి ప్రశ్నలు కర్మసన్యాసము నకును తాను వరించవలసిన సూక్ష్మతర అంతర సన్యాసమునకును స్పష్ట విభేదమును దెలియగోరును. అటులే పురుష ప్రకృతుల వాస్తవ అంతరమును దెలియగోరును, ఏలన భగవదిచ్ఛాప్రేరితుడై నిష్కామకర్మ నాచరింప నీ జ్ఞాన మతి ముఖ్యము; కడకు తా నతిక్రమించవలసిన ప్రకృతి గుణముల స్పష్ట క్రియలను, ఫలితములను స్పష్టముగా నెఱుంగగోరును.

12. కర్మస్థానమున దివ్యకర్మ

అట్టి శిష్యునకు గీతాగురువు తన ఉపదేశము నిచ్చును. అహంకారిక కర్మచేత మానసికాభివృద్ధి నందుచున్న అర్జునుడు, అహంకారిక జీవనమునకు సంబంధించిన మానసిక, నైతిక భావికమూల్యము లన్నియు వ్యర్థములై దివాళా తీయగా, దారితెన్ను గానకపోవును; అట్టి తఱి, గురువు అతనిని పట్టివేయును. గురువిపుడతనిని ఈ నిమ్నజీవనమునుండి ఏది కర్మకు పైనున్నను దానిని ప్రారంభించి నడుపునో, దానిలోని కుద్ధరించవలెను; మనః ప్రాణ శరీరముల జీవనమునుండి మనస్సున కతీతముగానున్న, భగవంతుని ధామమగు దివ్యప్రకృతిలోని కుద్ధరించవలెను; అహంకారమునుండి ఆత్మలోనికి పంపవలెను. అదే సమయమున అర్జునుడు దేని నర్థించుచున్నాడో, తన లోపలి స్ఫూర్తిననుసరించి దేని నన్వేషించుచున్నాడో, తన జీవన కర్మలను నిర్ణయించి అట్టి ఒక నవ్య ధర్మమునుగూడ గురువతనికి ప్రసాదించవలెను; అంత సంఘర్షణములు, ప్రతిఘటనలు, సంభ్రమ వ్యాకులములు, మిథ్యా నిశ్చితములతో గూడిన సాధారణ మానవ జీవనముయొక్క అపర్యాప్త నియమమునకు ఈ ధర్మ మెంతో పైనుండును; ఈ ఉచ్చతర ధర్మము కర్మబంధమునుండి విముక్తమయ్యును, తన దివ్యసత్తయొక్క విశాల స్వేచ్ఛయందు కర్మచేయ గలుగును, నిమ్న ప్రకృతిని జయించనుగలుగును. ఇట్టి ధర్మ మావశ్యకము; ఏలన కర్మ చేయబడవలెను, ప్రపంచము తన గతివలయములను

పూర్తిచేయవలెను, మఱియు మానవాత్మ తానిక్కడ చేయవలసిన కర్మనుండి అజ్ఞానవశమున మఱలిపోరాదు. గీతోప దేశముయొక్క ప్రవాహగతి యంతయు, ఎంతో, ఎన్నో మెలికలు తిరిగినను, ఈ మూడు లక్ష్యములనే లక్షించుచు ఆ వైపునకే నడుచును.

(సశేషం)

అనువాదం:- చెలసాని నాగేశ్వరరావు

సమాచార పత్రము

శ్రీఅరవింద సొసైటి, బీచ్ ఆఫీసు మీటింగ్‌హాల్‌లో, 'సమగ్ర ఆరోగ్యము మరియు వ్యాధులు' అన్న అంశంమీద అక్టోబరు 30నుండి నవంబరు 3 (2007) వరకు డా॥ యువరాజ్ కపాడియా మరియు నీతాకపాడియా (ఇంటర్నేషనల్ అకాడమి ఆఫ్‌లైఫ్, ముంబాయి) వారిచే ఒక సెమినార్ నిర్వహించబడింది.

పుదుచ్చేరి, పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేట్ మహాత్మాగాంధి డెంటల్ కాలేజికి చెందిన డా॥ సింగ్ గారిచే సుల్తాన్‌పూర్ (యు.పి) బ్రాంచినందు నవంబరు 27న "శ్రీమాతారవిందుల వెలుగులో బాధ, ఆందోళన మరియు వాటి నివారణ" అనువిషయంపై ఒక ఉపన్యాసం ఇవ్వబడింది.

2007 డిసెంబరు 8 మరియు 9 తేదీలలో ఖమ్మం (ఆ.ప్ర)లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శ్రీఅరవింద సొసైటీల 13వ రాష్ట్రమహాసభలు జరిగినవి. ఇందులో రాష్ట్రంలోని కేంద్రములు మరియు బ్రాంచిలకు చెందిన ముఖ్య కార్యకర్తలందరితో భవిష్యత్ కార్యాచరణ గురించి సమాలోచనలు జరుపబడినవి. ఇందులో పాల్గొనిన వారంతా చాలా ఆసక్తిదాయకమైన ప్రతిపాదనలు చేయడం జరిగింది.

ఖాండ్వా(యమ్.పి) బ్రాంచివారు తమ భవనంలో శ్రీఅరవిందుల పవిత్ర అవశేషముల ప్రతిష్ట జరిపిన ద్వితీయ వార్షికోత్సవమును ఘనంగా నిర్వహించడం జరిగింది.

రాయపూర్ (ఛత్తీస్‌గడ్) వారు "ఆధునిక దైనందిన జీవితంలో యోగం యొక్క ప్రాధాన్యత" అను అంశంపై ది.17 నవంబరు 2007న పద్మశ్రీ రమేష్‌చంద్రషా గారిచే ఒక ఉపన్యాసమును నిర్వహించారు. రట్లాం(యమ్.పి.)నందు "నవ్యచేతన" పై 2007 డిసెంబరు 5నుండి 9వరకు ఒక సాధనా శిబిరమును నిర్వహించగా అందులో